

გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის
სასწავლო უნივერსიტეტი

ბიზნესისა და სოციალური მეცნიერებების ფაკულტეტი

სპეციალობა: საერთაშორისო ბიზნეს მენეჯმენტი

სამაგისტრო ნაშრომი

გლობალიზაციის გავლენა განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო
ურთიერთობების ფორმირებაზე

სტუდენტი: სოფო წიკლაური

ხელძღვანელი : ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი გელა
ალადაშვილი

თბილისი

2019

სარჩევი

ანოტაცია.....	3
ANNOTATION	4
შესავალი.....	5
თავი I. გლობალიზაციის პროცესები მსოფლიოში.....	6
1.1.გლობალიზაციის მიმოხილვა.....	6
1.2.გლობალიზაციის მნიშვნელობა განვითარებად ქვეყნებში.....	16
თავიII. განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო ურთიერთობების ანალიზი.....	25
2.1. საქართველოს სავაჭრო ურთიერთობების მიმოხილვა	25
2.2. განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო პოლიტიკის ანალიზი.....	36
თავიIII. გლობალიზაციის გავლენა განვითარებად ქვეყნებზე.....	40
3.1.გლობალიზაციის შედეგები.....	42
3.2.განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო ურთიერთობების ფორმირება გლობალიზაციის პირობებში.....	45
დასკვნა.....	49
გამოყენებული ლიტერატურა.....	52

ანოტაცია

სამაგისტრო ნაშრომი შეეხება გლობალიზაციას და მის გავლენას განვითარებად ქვეყნებზე. შესავალში დასაბუთებულია თემის აქტუალობა: განსაზღვრულია მიზანი და ამოცანები, ასევე კვლევის ობიექტი და საგანი.

პირველ თავში აღწერილია თანამედროვე გლობალიზაციის არსი გლობალიზაციის სახეები და მისი გავლენა განვითარებად ქვეყნებზე

მეორე თავში განხილული განვითარებადი ქვეყნები სავაჭრო ურთიერთობების მიმოხილვა, ასევე საქართველოს სავაჭრო პოლიტიკა.

მესამე თავში საუბარია გლობალიზაციის შედეგებზე ეკონომიკურ ტერიტორიაში თუ სადამდე მიყვართ ეკონომიკურ გლობალიზაციას რა პროცესებამდე, ასევე მოყვანილია სხვადასხვა ქვეყნის მაგალითები და მათი ეკონომიკური დონე

დასკვნით ნაწილში ხაზგასმულია შემოთავაზებული თავეებში მნიშვნელოვანი საკითხების შეჯამება, გლობალიზაციის სარგებლიანობის გამოკვეთა

ANNOTATION

Master's work is about globalization and its influence on developing countries. Relevancy of the topic is substantiated in the introduction: the purpose and objectives, as well as the object and the subject of research.

The first chapter describes the nature of modern globalization as the types of globalization and its impact on developing countries.

In the second chapter, the developing countries are reviewing trade relations, as well as the Georgian trade policy.

The third chapter speaks about the composition of globalization in the economic context if it leads to the economic globalization of what processes, as well as examples of different countries and their economic level

The final part emphasizes summarizing of important issues in the above chapters, showing the benefits of globalization

შესავალი

თემის აქტუალობა. ნებისმიერი ქვეყნისთვის წარმატების და განვითარების განმსაზღვრელი ფაქტორია სიახლეების აღქმა და გათავისება განსაკუთრებით კი განვითარებადი ქვეყნებისათვის, ამიტომაც გლობალიზაცია მეტად აქტუალურია მსოფლიო მასშტაბით. რომელიც დროსთან ერთად სულ უფრო იზრდება და მსოფლიოც თან მიჰყავს. გლობალიზაცია 20-ე საუკუნიდან სულ უფრო და უფრო აქტუალური ხდება. გამოცდილება ცხადყოფს, რომ გლობალიზაციის პირობებში მუშაობა ეკონომიკური მდგრადობის და ქვეყნის განვითარების გარანტია.

გლობალიზაციაზე არსებული ლიტერატურის ანალიზმა ნათლად დაგვანახა მისი დადებითი მხარეები. განსაკუთრებით კი განვითარებადი ქვეყნებისათვის მის სასიცოცხლო მნიშვნელობაზე როგორც საერთაშორისო ვაჭრობის ასევე შდა ზარზე, გლობალიზაცია ხომ სიახლეების დანერგვის და განვითარების საწინდარია.

კვლევის მიზანი და ამოცანები.სამაგისტრო ნაშრომის მიზანია გლობალიზაციის როლის განსაზღვრა მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეების გამოკვეთა და ზოგადად რა გავლენას ახდენს განვითარებად ქვეყნებზე მათ ეკონომიკაზე ასევე გამოკვეთილია განვითარებადი ქვეყნების ურთიერთობა საერთაშორისო ვაჭრობის კუთხით, რა გავლენას ახდენს უშუალოდ გლობალიზაცია ექსპორტ იმპორტზე და როგორ გაიზარდა თუ შემცირდა გლობალიზაციის პირობებში.

მიზნიდან გამომდინარე ნაშრომი კონცენტრირებულია შემდეგ ამოცანებზე:

1.ზოგადად გლობალიზაციის აქტუალობაზე

2.კონკრეტულად რა როლი აკისრია განვითარებად ქვეყნებში გლობალიზაცია

3. როგორია განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო ურთერთობები საერთაშორისო დონეზე

4.სადამდე მივყავართ გლობალიზაციას და როგორი შდეგის მომტანია

კვლევის ობიექტი და საგანი ნაშრომის კვლევის საგანია გლობალიზაციის ეფექტიანობის განსაზღვრა, მისი საჭიროება დღევანდელობაში . თუ როგორ ვითარდებიან განვითარებადი ქვეყნები გლობალიზაციის პირობებში.

თავი I. გლობალიზაციის პროცესები მსოფლიოში

1.1 გლობალიზაციის მიმოხილვა

ზოგადად სამყარო მუდმივ განვითარებას განიცდის და თუ გავიხსენებთ განვლილ წლებს უდაოდ აღმოვაჩენთ იმ უდიდეს ცვლილებებს, რომელიც ჩნდება არა მხოლოდ რომელიღაც კონკრეტულ დარგში არამედ ზოგადად ცხოვრებაში, დროთა განმავლობაში სამყარო მკვეთრად შეიცვალა და თითოეული ჩვენგანი ამის უშუალო მონაწილე ვართ, რადგან დროსთან ერთად ჩვენც ვიცვლებით ვითარდებით,ახალ ტენდენციებს, ცვლილებებს ვუსადაგებთ ჩვენ ცხოვრებას და რა შეიძლება ვუწოდოთ ამ ყოველივეს? ადამიანთა უმრავლესობა აღნიშნავს რომ ეს არის გლობალიზაცია

გლობალიზაცია თანამედროვე ტერმინია და მისი დანიშნულებაა ცვლილებების შეტანა საზოგადოებაში და მსოფლიო ეკონომიკაში,ზოგი მიჩნევს რომ , მას აქვს დადებითი ეფექტი ხოლო ზოგიც აღნიშნავს რომ ქვეყნისთვის მას მოაქვს ზიანი.

„ტერმინი გლობალიზაცია - წარსდგება ფრანგული სიტყვა GLOBAL-ისგან რაც საყოველთაოს ნიშნავს. ლიტერატურაში დამკვიდრდა გლობალიზაციის უამრავი განმარტება . მაგ: ინგლისელი სოციოლოგი ე.გიდდენსი მიიჩნევს, რომ „ გლობალიზაცია შეიძლება განისაზღვროს როგორც სოციალური ურთიერთობების ისეთი ინტენსიფიკაცია რომელიც დაშორებულ ადგილებს ისეთნაირად აკავშირებს, როდესაც ადგილობრივი ყალიბდება ათასობით მილის იქით მომხდარი მოვლენების საფუძველზე და პირიქით“- წერს ის. ამერიკელი ეკონომისტი გ.

ბჰაგვატი აზრით ეს არის „ საგარეო ვაჭრობის , უცხოური პირდაპირი ინვესტიციების , მოკლევადიანი კაპიტალის ნაკადების, სამუშაო ძალის და საერთოდ მოსახლეობის გადაადგილების, ასევე ტექნოლოგიების , საერთაშორისო გაცვლის საფუძველზე მსოფლიო სისტემაში ეროვნული ეკონომიკის ინტეგრაციის პროცესი“.¹

აზრთა სხვადასხვაობის მიუხედავად გლობალიზაცია გამოიყენება სამი ერთმანეთთან დაკავშირებული ასპექტით:

1. ეკონომიკური მოვლენების ანალიზისთვის
2. პოლიტიკური პროცესების ანალიზისთვის
3. შედარებით უფრო ფართო პოლიტიკური მოვლენის ანალიზისთვის , რომელიც ასახავს საბაზრო პოლიტიკის გავრცელებას როგორც შიდა ასევე საერთაშორისო დონეზე.

გლობალიზაციის შედეგად მსოფლიო მეურნეობა სულ უფრო მიიწვეს ეროვნულ ეკონომიკაში, განსაზღვრავს მისი განვითარების დონეს , ნორმებს.

გლობალიზაციისკენ სწრაფვა უნდა აღინიშნოს რომ 20-ე საუკუნის პოლიტიკური მიმართულებაა , რომელშიც რალაც გარკვეული როლი ჰქონდა საბჭოთა კავშირსაც . გლობალიზაციის განვითარებისკენ სწრაფვა კაცობრიობის დამახასიათებელი თავისებურებაა ის საზოგადოების ეტაპობრივ განვითარებას უკავშირდება.

გლობალიზაცია შესაძლოა დაიყოს რამდენიმე სახედ : ეკონომიკური საქმიანობის გლობალიზაცია, პოლიტიკური, ინფორმაციული, ეკოლოგიური პრობლემების, დამნაშავეობის, ტერორიზმის და მის წინაღმდეგ ბრძოლის გლობალიზაცია. თუმცა უნდა აღინიშნოს რომ ფინანსური გლობალიზაცია არის ყველაზე პროგრესული.

გლობალიზაციის ძირითადი საეობებია: საბაზრო და წარმოების გლობალიზაცია.

¹თ. შენგელაია, (2013). გლობალური ბიზნესი.თბილისი.გვ 30

„საბაზრო გლობალიზაცია ემყარება ისტორიულად მრავალფეროვანი და განცალკევებული ეროვნული ბაზრების შერწყმას ერთ უზარმაზარ გლობალურ საბაზრო სისტემაში. ქვეყნის ეროვნული საზღვრების მიღმა ვაჭრობის ბარიერების მოხსნამ უფრო გაამარტივა საერთაშორისო ვაჭრობის პროცესი. რამდენიმე ხნის განმავლობაში სადაო საკითხი იყო ის რომ მომხმარებლის გემოვნება და არჩევანი სხვადასხვა ერებში მუდავნდება თუ არა რაღაც ზოგადი გლობალური ნორმის დონეზე, დღეისათვის უკვე ცხადია რომ ისინი ქმნიან ერთიან გლობალურ ბაზარს. ისეთი სამომხმარებლო პროდუქტები როგორცაა „სითიქორფის“ საკრედიტო ბარათები, „კოკა-კოლას“ გმაგრილებელი სასელები, „სონი ფლეისთეიშენის“ ვიდეოთამბები, „მაკდონალდის“ ჰამბურგერები, „სტარბაკის ყავა“ სწორედ ამ ტენდენციის ტიპური მაგალითებია. ფირმები, როგორცაა „სითიქორფის“, „კოკა კოლა“, „მაკდონალდის“ „სტარბაკის“ და „სონი“, უფრო მეტნი არიან, ვიდრე ამ ტენდენციის დონორები. ისინი არიან ამ პროცესის მამოძრავებელი ფაქტორები. მთელი მსოფლიოსთვის სტანდარტული პროდუქციის შეღავაზებით ისინი გლობალურ ბაზარს ქმნიან.“²

ცნობილია რომ გლობალიზაციის უშუალოდ აღმოცენება და ნელ-ნელა განვითარება მეოცე საუკუნეს უკავშირდება და ამ განვითარებამ ფეხდაფეხ დღემდე მოაღწია, ზოგადად გლობალიზაციასთან დაკავშირებით მრავალი მოსაზრება არსებობს მეცნიერთა ნაწილი თვლის რომ გლობალიზაცია, როგორც უშუალოდ მოვლენა არის საკმაოდ წარმატებული, განვითარებული დიდი ქვეყნებისთვის, ხოლო მეორე ნაწილი აღწმნავს, რომ გლობალიზაცია არის არა მარტო მხოლოდ ერთი ქვეყნის, არამედ მთლიანად მსოფლიოს განვითარებაერთ სივრცეში, ანუ გლობალიზაციის განხილვა მრავალი კონტექსტით არის შესაძლებელი თუმცა ზოგიერთი თვლის, რომ მთავარია თვითონ ქვეყნას იყოს მორგებული, რომ მისი დადებითი მახასიათებლები არ წაიშალოს და მის განვითარებას შეუწყოს ხელი გლობალიზაციის პროცესებთან ერთად.

²თ.შენგელაია, (2013). გლობალურიზაციის.თბილისი.გვ 37

„ ამჟამად გლობალიზაცია არის არა ტექნოლოგიური იმპერატივი ან მხოლოდ ეკონომიკური მოვლენა , არამედ ისტორიული პერქვეტივის კუთხით ის განიხილება, როგორც პოლიტიკური ინტეგრაციის პროცესი . უფრო ფართო თვალსაზრისით , გლობალიზაცია - ეს არის ცენტრალიზებული დაგწეგმვისაგან განდგომის ერთ-ერთი შედეგი, ბრძოლის პროცესი. ა სმიტის „უხილაგხელსა“ და ეკონომიკის ცენტრალიზებული მართვის „მკვდარ ხელს“ შორის. გლობალიზაციის პროცესების შედეგად მსოფლიო მეურნეობა სულ უფრო ღრმად იჭრება ეროვნულ ეკონომიკაში, განსაზღვრავს მისი განვითარების პროპორციებს , ურთიერთქმედების მექანიზმს, ფუნქციონირების ნორმებს და სტანდარტებს , მაგრამ არ ცვლის საერთაშორისო ურთიერთობების მთავარი მონაწილის - ეროვნული სახელმწიფოს მნიშვნელობას, არამედ ხასიათდება ნსხვა მონაწილეების - ტრანსეროვნული კორპორაციების, ტრანსეროვნული ბანკების , საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციების მზარდი როლით.

გლობალიზაციის პირობებში ეროვნული ეკონომიკებს შორის ურთიერთდამოკიდებულებისა და ურთიერთ შეღწევალობის ზრდის შედეგად სახელწიფო საზღვარი, როგორც ეკონომიკური კატეგორია , გარკვეულწილად კარგავს თავის მნიშვნელობას, როგორც ისტორიულ-სამართლებრივი კატეგორია ის კი არ ქრება, არამედ უფრო ლიბერალური ხდება წარმოების სხვადასხვა ფაქტორების გადაადგილების თვალსაზრისით.³

გლობალიზაცია უნდა ითქვას, რომ მის ქვეშ აქცევს როგორც მსოფლიოს ასევე საზოგადოებას და ასე, რომ ვთქვათ სრულიად მსოფლიო იხიბლება მისით მისი შესაძლებლობებით მისი ქმედებებით. გლობალიზაციამ თავი იჩინა დასაბამიდან სამყაროს არსებობის დღიდან და ნელ- ნელა ვითარდება ეს განვითარება კი დაკავშირებულია ადამიანის შესაძლებლობების განვითარებასთან ერთად რაც მეტად ვითარდება და რაც მეტ ცოდნას იძენს ადამიანი ეს პროცესიც

³თ. შენგელაია, (2013). გლობალური ბიზნესი.თბილისი.გვ 31

პარალელურად მიმდინარეობს, ეს კი უკვერაზე მიგვანიშნებს? რომ გლობალიზაცია გარდაუალისასიათის მატარებელია. ადამიანთა გარვეული ნაწილი ამ მოვლენას თანამედროვეობასთან აიგივებენ, რომ რადგან სამყარო გათანამედროვდა ეს კი გლობალიზაციის დამსახურებაა გარკვეულწილად ანუ გლობალიზაცია თანმდროვეობის, ცვლილებების შემადგენელი ნაწილია. გარკვეული ნაწილი კი მას აღიქვამს, როგორც გრძელვადიან მოვლენას ისტორიულ ჭრილში.

გლობალიზაციის მომხრე ანდრეი გუნდერ ფრანკი მიიჩნევს, რომ გლობალიზაცია იმ დროიდან მოდის რაც სავაჭრო ხაზი გაიზარდა. აზრები გლობალიზაციასთან დაკავშირებით მკვეთრად განსხვავებული და სხვადასხვა ხასიათის მატარებელია .

ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციაც გლობალიზაციამდე მიყვანის გზას სამ ჯგუფად ყოფს:

1. ტექნოლოგიური ინოვაციები.
2. პოლიტიკური ცვლილებები.
3. ეკონომიკური პოლიტიკა.

ქვემოთ მოცემულია სქემა, რომელშიც მოცემულია მოვლენები, რომლებმაც თანამედროვე გლობალიზაციამდე მიგვიყვანა. გვიჩვენებს, თუ რამდენად ისტორიული პროცესია გლობალიზაცია.

გლობალიზაციის წინამძღვრები

სქემა 1.1

	ეკონომიკა	პოლიტიკა	ტექნოლოგია
1940-	ბრეტონ ვუდსის სავალუტო სისტემის დაარსება (1944-71)	გაეროს დაფუძნება(1945)	პლასტმასისა და ბოჭკოს პროდუქტების მასშტაბური წარმოება(1940)

	GATT-ის დაარსება (1947)	1.მარშალის გეგმის განხორციელება (1948-57) 2.ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის დაარსება(1948)	
	ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს (CMEA) დაარსება საბჭოთა კავშირის მიერ კომუნისტურ ქვეყნებს შორის ეკონომიკური თანამშრომლობისთვის	1დეკოლონიზაცია(1948-62) 2ჩინეთი ხდება სოციალისტური რესპუბლიკა(1949)	ნავთობის საბადოების აღმოჩენა ახლო აღმოსავლეთში, განსაკუთრებით საუდის არაბეთში(1948)
1950-	ევროპული გაერთიანების (EC) დაარსება რომის ხელშეკრულებით (1957) თავისუფალი ვაჭრობის ევროპული ასოციაციის დაარსება (1959)	კორეის ომი (1950-53) სუეცის კრიზისი(1956)	ახლო აღმოსავლეთიდან შემოტანილი ნავთობის მოხმარების ზრდა ევროპასა და იაპონიაში "ზუსტ დროში" წარმოების კონცეფციის დანერგვა ტოიოტას მიერ
	მთავარი ვალუტები ხდება კონვერტირებადი(1959)	დეკოლონიზაცია აფრიკაში(1958-1962)	რეაქტიული ძრავის მზარდი გამოყენება საჰაერო ტრანსპორტში (1957-72)
1960-	ნავთობის ექსპორტიორი ქვეყნების ორგანიზაციის (OPEC)დაარსება (1960)		პირველი ადამიანი კოსმოსსა (1961) და მთვარეზე (1969)
	ევროდოლარების ბაზრის წარმოშობა ლონდონში		მიკრო სქემები (ჩიპები) შევიდა კომერციულ მიმოქცევაში (1961)
	GATT-ის კენედი რაუნდი (1964-69) ავტომობილების სწრაფი ზრდის შედეგად საქვავის მომხმარების ზრდა	ბერლინის კედლის აღმართვა და კუბის (კარიბის) კრიზისი (1962)	ნავთობპროდუქტებისა და გაზის "ნაპირიდან მოშორებული" წარმოების განვითარება
	აზიის ქვეყნების მიერ იმპორტის ჩანაცვლების პოლიტიკასთან შედარებით ექსპორტზე ორიენტირებული პოლიტიკის უპირატესობის მინიჭება		მწვანე რევოლუცია- აგროკულტურული წარმოების გარდაქმნა განვითარებად ქვეყნებში (1960-იანი წლებიდან) ჩქაროსნული მატარებლის პირველი ხაზის გახსნა იაპონიაში (1964) მონბლანის

			გვირაბის გახსნა (1965)
1970-	ამერიკული დოლარის ოქროს სტანდარტიდან გასვლა(1971)	რამადანის ომი (იომქიფურის ომი)	გამოუშვეს პირველი მიკროპროცესორი ერთი ინტეგრალური (მიკრი) სქემით (1971)
	GATT-ის ტოკიოს რაუნდი (1973-79)	EU-ის გაფართოება 9 წევრამდე (1973)	
	ნავთობის შოკი (1973-74 და 1979)		
	აზიის ახალი ინდუსტრიული ქვეყნების განვითარება ჩინეთის ეკონომიკური რეფორმა (1978)		
1980-	აშშ-ის ინფლაციის წარმატებით დაძლევა		IBM-ის შემოაქვს პირველი პერსონალური კომპიუტერი (1981)
	განვითარებად ქვეყნების დებეტის კრიზისი მექსიკის მიერ საბაზრო რეფორმების დანწყება დაGATT-თან შეერთება (1986)	EU-ის გაფართოება 12 წევრამდე	მაიკროსოფტს შემოაქვს ვინდოუსი (1985)
	ლუვრის შეთანხმება, რომლის მიზანი იყო სავალუტო ბაზრების სტაბილიზება და დოლარის გაუფასურების შეჩერება	ბერლინის კედლის დანგრევა (1989)	
1990-	ინდოეთში ეკონომიკური რეფორმების განხორციელება (1991) ჩრდილო ამერიკის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გაფორმება (1994 აზრიის ფინანსური კრიზისი (1997)	საბჭოთა კავშირის დაშლა (1991)	ევროგვირაბის გახსნა, რომელმაც გაერთიანებული სამეფო კომიტეტთან დააკავშირა მობილური ტელეფონების როდენობის ზრდა, რომელიც გამოიქვია მეორე თაობის ქსელის ზრდამ პირველი 2G-GSM ქსელის აუშავება ფინეთში

	WTO_ის დაარსება (1995)		მსოფლიო მასშტაბის ქსელის (WWW)შექმნა (1989) -პირველი ვებ გვერდი ონლაინზე გამოჩენა 1991 წელს ინტერნეტის მომხმარებლების რაოდენობის გარზრდა 300 მლნ-მდე (2000)
	ევროს შემოღება 11 ევროპულ ქვეყანაში (1999)	მაასტრიხტის ხელშეკრულების გაფორმება (1992)	
2000-			საზღვაო გადაზიდვების 70 %-ზე მეტი ხორციელდება კონტეინერებით
	ჩინეთი უერთდება WTO_ს (2001)		ინტერნეტის მომხმარებლების რაოდენობა გაიზარდა 800 მლნ-მდე (2005)
		EU-ის გაფართოება 27 წევრამდე	

წყარო: ჩადუნელი ნ, ბიზნესის როლი მსოფლიო ეკონომიკის გლობალიზაციაში, სადისერტაციო ნაშრომი, თბილისი2013

გლობალიზაცია განვითარებადი პროცესია. მან მოიყვანა ისეთი ფუქციებიც, როგორც თავდაცვა და უსაფრთხოებაა. თუმცა უნდა აღინიშნოს ის, რომ გლობალიზაციის პროცესიპირდაპირ კავშირშია ეკონომიკასთან. თვითონ ტერმინს „ გლობალიზაცია“ კი უშუალოდ ეკონომიკური მნიშვნელობა ჰქონდა .ამისშემდეგმიიღო უფრო ფართოდანიშნულება და მოიყვანა სხვადასხვა დარგები.

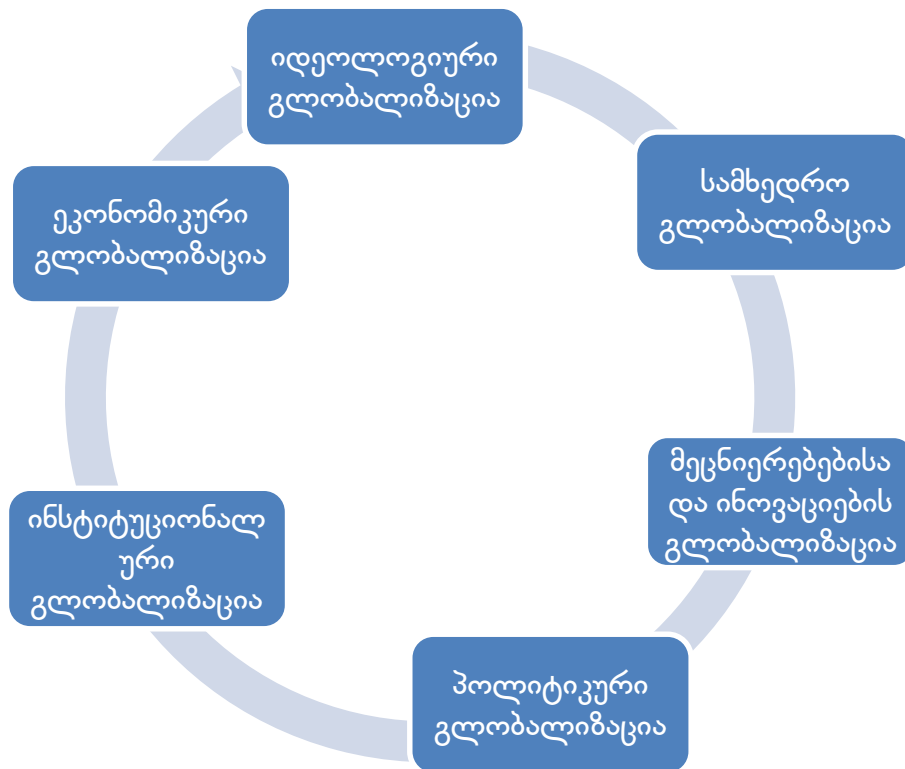
გლობალიზაცია აჩქარებს სახელმწოფოებს შორის მოლაპარაკებებს , ანუ ის აფართოებს ურთიერთობებს, გლობალიზაცია შეუქცევადი პროცესია, და მისი ერთ- ერთი დადებითი თვისება არის ის, რომ უცხო ქვეყნებთან აგვარებს ურთიერთობებს ამით კი რასაკვირველია სარგებელი მოაქვს, აღრმავეს ურთიერთობებს და იზიდავს უფრო მეტ და მეტ საექსპორტო ბაზრებს ეს კი

თავისმხრივ გაძლიერებულ ეკონომიკაზე მეტყველებს, გლობალიზაციის პროცესები სულ უფრო და უფრო მეტ სახელმწიფოებს იზიდავს და აერთიანებს ერთ სივრცეში, ურთიერთობების ხარისხი უმჯობესდება, როგორც ადამიანებს შორის ასევე სახემწიფოებს შორის. გლობალიზაციის დროში სახელმწიფო აღარაა ყოვლისმომცველი მან დააქვეითა, დააკნინა სახელმწიფო ძალაუფლების როლი ეროვნული ბაზრის გაუქმებით. ანუ უფრო მეტ და მეტ ფუნქციებს იძენს თვითონ გლობალიზაცია და სწორედ მისი ყოვლისმომცველი დანიშნულებით იზიდავს და იპყრობს სრულიად მსოფლიოს. დროსთან ერთად მან უფრო ფართო მნიშვნელობა შეიძინა და გაარღვია საზღვრები მთლიანი მსოფლიო მოაქცია ერთ სივრცეში და უნდა თითოეული ქვეყანა მისი გავლენის ქვეშ მოაქციაოს სწორედ ამიტომ არის რომ გლობალიზაცია ამ საუკუნის აქტუალური თემა და სულ უფრო და უფრო წინ მიიწევს მისი გარდაუვალობაც ნათლად აისახება ამ ყოველივეში, რადგან დრომ ცხადყო მისი და დაგვანახა თუ როგორ შემოდის თითოეულ ქვეყანაში და როგორ აქცევს მის ირგვლივ ყველაფერს.

არსებობს მოსაზრება რომ გლობალიზაცია არის ერთი მთლიანი მსოფლიოს ჩამოყალიბების პროცესი. რომ ზოგადად მსოფლიო მოექცეს ერთ სივრცეში და ერთნაირი ღირებულებები და ფასეულობები შეიძინოს ანუ მსოფლიო გაერთიანებას უწყობს ხელს.

ზოგადად გლობალიზაცია იმდენად პროგრესულია რამდენადაც, როგორც თვითონ ადამიანი ასევე მისი ცოდნა გარესამყაროსყაროს და მისი განვითარების შესახებ .

ზოგადად თვითონ გლობალიზაციის პროცესი როგორც უკვე ავლნიშნეთ საზოგადოების განვითარებას უკავშირდება , მისი სანყისი მოდის სწორედ მის განვითარებასთან ერთად და ასევე მათი ცოდნის ამაღლებასთან ერთად.

წყარო: ჩადუნელი ნ, ბიზნესის როლი მსოფლიო ეკონომიკის გლობალიზაციაში, სადისერტაციო ნაშრომი, თბილისი 2013

„სპეციალურ ლიტერატურაში განასხვავებენ გლობალიზაციის ოთხ ძირითად მოდელს: ნეოლიბერალური, ამერიკული, გაეროს და ევოპული

1. ნეოლიბერალური მოდელი ითვალისწინებს: სამეწარმეო საქმიანობის დარეგულირებას.
2. ამერიკული მოდელი რომელიც გულისხმობს ეკონომიკის ამერიკანიზაციას.
3. გაერო პროექტი გულისხმობს, რომ გლობალური პრობლემების გადაწყვეტაში მთავარი დანიშნულება გაეროს ეკისრება. 1999 წელს გაერომ მიერ შემუშავებულია პროექტი „გლობალური შეთანხმება“ რომელიც მზადაა თანამშრომლობისთვის გლობალური პასუხისმგებლობის საფუძველზე.

4. ევროპული მოდელი ითვალისწინებს მონაწილე ქვეყნების შესვლას მსოფლიო ეკონომიკაში ამ შემთხვევაში გლობალიზაცია ემყარება ევროკავშირის .“⁴

თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ გლობალიზაციის დაჩქარებაში დიდი წვლილი შეიტანა კომუნიკაციის განვითარებამ. ანუ კომუნიკაციებმა და ინფორმაციულმა ტექნოლოგიებმა მთლიანად მსოფლიო, სამყარო მოიცვა და საზოგადოებაც მის ჩარჩოებში მოაქცია ესეც ერთ ერთი ნათელი სახეა თვითონ გლობალიზაციის.ტექნოლოგიური გლობალიზაციის ხარისხი შესაძლოა შევაფასოთ დანახარჯებით კვლევებსა და განვითარებაზე და გავაანალიზოთ ისინი.

გლობალიზაცია აჩქარებს სახელმწიფოებს შორის მოლაპარაკებებს , ანუ ის აფართოებს ურთიერთობებს გლობალიზაციის პროცესები სულ უფრო და უფრო მეტ სახელმწიფოებს იზიდავს და აერთიანებს ერთ სივრცეში ურთიერთობების ხასისხი იზრდება, როგორც ადამიანებს შორის ასევე სახემწიფოებს შორის

გლობალიზაცია ადამიანის ქვეყნების და სრულიად მსოფლიოს განვითარებას უკავშირდება, შესაძლოა ითქვას რომ ისინი ეტპობრივად ვითრდებიან დროსთან ერთად გლობალიზაცია განვითარებადი პროცესია, ის უნდა მოერგოს თითოეულ ქვეყანას და წარმატება მოუტანოს მას.

⁴ე.ეთერია, (2008). გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური განვითარება.თბილისი.გვ 44

1.2 გლობალიზაციის მნიშვნელობა განვითარებად ქვეყნებში

მეოცე საუკუნეში შეიძლება ითქვას რომ დიდ და განვითარებულ ქვეყნებში ქალაქის მოსახლეობა 80% გაუტოლდა. ანუ შეიგვიძლია ვთქვათ, რომ გლობალიზაციამ განაპირობა „გაქალაქიანების“ პროცესი მსოფლიოში ქალაქის როლი საგრძობლად გაიზარდა, ასევე შესაძლოა ავლნმნოთ ძლიერი სახელმწიფოების სუსტზე ზემოქმედება .

ყოველივე ამის გათვალისწინებით გლობალიზაციას მიიჩნევენ დადებითად მხოლოდ განვითარებული ქვეყნებისათვის, თუმცა მრავალი მოსზრებათაგან არსებობს რომ გლობალიზაცია დადებითია ყველა გაგებით , რომ გლობალიზაცია არა ქვეყნის დაკნინებას და სუტზე ზემოქმედებას უწყობს ხელს არამედ განვითარებას.

გლობალიზაციას ზოგადად ახასიათებს:

- ✓ ქვეყნებს შორის საზღვრების მოშლა
- ✓ გლობალურისაკაცობრიო პობლემის აღმოცენება
- ✓ რამდენიმე წამყვანი ქვეყნის დადებითი გავლენა მსოფლიოზე
- ✓ განვითარებადი ქვეყნების მიერ გლობალურ წარმოებაში ჩართვა

გლობალიზაციასთან დაკავშირებით მრავალი აზრი არსებობს როგორც დადებითი ასევე უარყოფითი მთავარია გამოიყოს უშუალოდ რა მიმართულებით წასვლა სჯობს რა მიმართულებით არ დაიკარგება ქვეყნის ფასეულობები და როგორი კუთხით განვითარდება მთავარია ამ ორის დაბალანსება და კავშირის პოვნა, რომ არ დაირღვეს არცერთი და ქვეყანამ მაქსიმალურურად მიაღწიოს წარმატებას და იყოს ეკონომიკურად ძლიერი, გლობალიზაციამ არ შთანთქას ქვეყნის კარგი და პირიქით უფრო და უფრო მეტი შესძინოს, გახდეს მდგრადი და განვითარებული ანუ გლობალიზაციამ გაითავისოს თითოეული ქვეყნის ფასეულობა და ამ სიახლეების კორიანტელში არ დააკრგინოს ის კარგი რაც მას გააჩნია.

ერთ ერთი ბრაზლილიელი მეციერი თეოტონიო დოს სანტოსი ამტკიცებს, რომ გნვითარებად ქვეყანას მუდმივადჭირდება კაპიტალის სესხება

განვითარებული ქვეყნებისგან, ეს კი თავისმხრივ უკვე დამოკიდებულებას იწვევს ძლიერ ქვეყნებზე და შემდეგ კი მისი გავლენის ქვეშ ექცევიან .

თუმცა ამის კონტრარგუმენტად შესაძლოა მოვიყვანოთ ინდოელი მეცნიერის შეხებულება ის ამტკიცებს, რომ ინდოეთს გლობალიზაციამ ბევრი სასიკეთო რამ შესძინა და რომ მასზე დადებითთადად იმოქმედა თვითონ ამ პროცესმა.

ინდური ეკონომიკა საკმაოდ შეზღუდული იყო მაღალი სავაჭრო ბარიერებით და განუვითარებელი გარემოთი, თუმცა დაახლოებით 90იან წლებში გლობალიზაციის განვითარებასთან ერთად ინვესტიციების მოზიდვამ შესაბამისად გამოიწვია დაწესება სავაჭრო ბარიერების და ინდოეთიც ჩაება აქტიურად გლობალურ ვაჭრობაში.

ინდოეთმა კრიზის რეფორმებით უპასუხა გლობალიზაციის დახმარებით ინდოეთის ბაზრების საკმაოდ გაფართოვდა და განვითარდა, ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტი გაიზარდა . 2003 წლის ინდოეთის მშპ-მ 3,4% დაიკლო 2004 წელს კი 70% მიაღწია. ამ მონაცემებით შეგვიძლია ვთქვათ რომ ინდოეთი მზარდი ქვეყანაა, როემლიც საკმაოდ სწრაფად ადაპტირდება ახალ გარემოსთან და დადებითად რეაგირებს გარემო ფაქტორების ცვლილებებზე, ჩინეთის შემდგომ.ამ მაგალითზე დაყრდნობით შეგვიძლია გლობალიზაციას დადებითი მოვლენა ვუწოდოთ, რადგან მან დიდი როლი შეასრულა სიღარიბესთან ბრძოლაში.

ინდოეთისთვის მეტად მნიშვნელოვანია შემდეგ საკითხებზე ყურადღების გამახვილება:

- ✓ ტექნოლოგიური განვითარება
- ✓ მმართველობითი მენეჯმენტის დახვეწა
- ✓ სოფლის მეურნეობის განვითარება
- ✓ მცირე და საშუალო ბზინეს სანარმოების გახსნა

ჩვენ ვცხოვრობთ გლობალიზაციის ეპოქაში . გლობალიზაციის შედეგია ინდოეთში სხვადასვა სფეროების განვითარება მაგ: ინფორმაციული ტექნოლოგიების და ბიზნესის სფეროების, ასევე გლობალიზაციამ შეუწყო ხელი ინდოეთის ბაზარზე ისეთი კორპორაციების დამკვიდრებას როგორცაა : კოკა

კოლა, მაკდონალდსი.გლობალიზაცია ხელს უწყობს როგორც ეკონომიკის განვითარებას, ასევე სახელმწიფოს გახდეს დემოკრატიული.

გლობალიზაცია თავისუფლად შეიძლება ითქვას რომ ქმნის სიღარიბის უფრო სწრაფად დაძლევის შესაძლებლობას .გლობალიზაცია უზრუნველყოფს მეტ თავისუფლებას მან კი არ შეამცირა მოქალაქის თავისუფლება პირიქით.

თანამედროვე მედიამ პატარა და დამორებულ ჯგუფებსაც კი მისცა საშუალება თავიანთი ინტერესები წინა პლანზე წამოეწიათ და განვითარებინათ.

გლობალიზაცია სუვერენული ქვეყნების ურთიერთდამოკიდებულების ხარისხს აუმჯობესებს, განვითარებული ქვეყნები საკმაოდ არიან ჩართულნი და დაინტერესებულები განვითარებად ქვეყნებში მიმდინარე მოვლენებზე, მათ მდგომარეობაზე . განვითარებადი ქვეყნებიკი ყოველივეს გათვალისწინებით უფრო მეტად არიან დამოკიდებლნი განვითარებულ ქვეყნებზე.

ანტიგლობალისტების შეხედულებით გლობალიზაცია უპირველესად მაღალგანვითარებული ქვეყნების ინტერესებს გამოხატავენ.

ანტიგლობალისტები ასევე იკვლევენ ისეთ გლობალურ პრობლემას, როგორცაა ეკოლოგიური კრიზისი. მათი წარმოდგენით გლობალიზაცია ნეგატიურად ზემოქმედებს გარემოზე. ისინი ფიქრობენ, რომ ურბანიზაცია, სიმდიდრის არასწორი განაწილება არის გარემოს, უკან დახვევის და განადგურების მიზეზი მისი დამაბინძურებელი ეფექტი სერიოზულ საფრთხეს უქმნის განვითარებადი ქვეყნების მდგრად განვითარებას.

გლობალიზაციის ურყოფით მხარედ დაავადების სწრაფი გავრცელებაც შესაძლოა მივიჩნიოთ ასევე გაზრდილი გარემოს დაბინძურებაც მაგრამ გლობალიზაციაა ქვეყნებს ასევე სთავაზობს ამ პრობლემის აღმოფხვრის და მოგვარების გზებს.

გლობალიზაციის პროცესი სულ უფრო შეუქცევადი ხდება და ითრევს სულ ახალ-ახალ სახელმწიფოებს.

გლობალიზაცია ხელს უწყობს სახელმწიფოს გახდეს დემოკრატიული . ამ ქვეყნებს შორის არის საქართველოც გლობალიზაცია შეუწყობს ხელს საქართველოს

ჩამოყალიბებას დემოკრატიული კუთხით და ასევე გავა დახურული სივრციდან, ანუ უფრო ფართო მასშტაბებს შეიძენს ასევე უზრუნველყოფს უსაფრთხოებას.

ჩვენ შეგვიძლია გლობალიზაციის დადებითი მხარეები გამოვიყენოთ, ჩვენდა სასიკეთოთ შემოვატრიალოთ და დავიცვათ ამავდროულად ქვეყანა უარყოფითი მოვლენებისგან, მისი ერთ ერთი უარყოფითი მხარე არის ის რომ მსოფლიოს გაერთიანებებს და ტრადიციების უგულვებელყოფას იწვევს არადა ზოგადად სახელმწიფოების განმახვავებელი ხომ სწორედ ტრადიციებია ასე რომ ყურადღება უნდა გავამახვილოთ ეროვნულობაზე, რათა არ დაიკარგოს და გლობალიზაციამ და ყოველივე ახლისკენ სწრაფვამ არ შთანთქმას და გაანადგუროს ჩვენი ეროვნული ფასეულობები და ძირითადი მნიშვნელოვანი თვისებები. საქართველოსთვის აუცილებელია სარწმუნოების ტრადიციების ენის შენარჩუნება, ანუ რაც განგვასხვავებს და გამოგვარჩევს სხვა კულტურებისაგან ამ ეროვნულობას და ფასეულობებს უნდა მოვარგოთ ახალი და ჩავენათ გლობალიზაციის პროცესში რათა განვითარდეთ და მივიღოთ მაქსიმალური სარგებელი.

გლობალიზაციის უარყოფით შედეგად აუცილებელია განვიხილოთ ქვეყნის ადგილობრივი ბაზარი, როდესაც ადგილობრივ ბაზარზე შემოდინან უცხო ფირმები და ინვესტორები ამან რასაკვირველია შესაძლოა მიგვიყვანოს იმ შედეგამდე რომ გამოეთშონ ადგილობრივი ფირმები რათა ვერ გაუძლონ კონკურენციას. ინტეგრაციაში დონის ზრდის შედეგად იზრდება მიგრაცია, რაც თავს მხრივ იწვევს სხვადასხვა კულტურის შემოსვლად და დამკვირდრებას ერთ რომელიმე ქვეყანაში და ამით კი იაკრება ეროვნულობა ამით კი იკარგება საკუთარი ქვეყნის ტრადიციები ასევე იცვლება მენტალიტეტი და ქვეყანა ემსგავსება სხვადასხვა კულტურათა ერთობლიობას. გლობალიზაციის დადებითი შედეგია ეკონომიკის გაძლიერება, გლობალიზაცია ასევე ავითარებს ქვეყნის სოცლალურ ფონს.

ეკონომიკური გლობალიზაციის თვალსაზრისით თუ ვიმსჯელებთ საქართველო 19- ე ადგილზეა ზოგადად გლობალიზაციის დონით კი ნ3გლობალიზაციის დონე გვიჩვენებს თვითონ ქვეყანა როგორი სიძლიერისაა, ანუ როგორაა პოლიტიკური სოციალური თუ ეკონომიკური კუთხით მსოფლიოში.

პოლიტიკური დონის განმსაზღვრელია მაგ: საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრობა, საელჩოების რაოდენობა და ა.შ.

სოციალურ გლობალიზაციის განმსაზღვრელია: ზოგადად ურთიერთობები მსოფლიოსთან ანუ რამდენად აქტიურია უცხოელებთან კონტაქტის თვალსაზრისით, როგორია ტურიზმი, უცხო ქვეყნის წილი მოსხლეობში უცხო ქვეყნის რესტორნების რაოდენობა და ა.შ.

ცხრილში მოცემულია გლობალიზაციის ინდექსის რეიტინგი 2015 წლის მონაცემების თანახმად.

ცხრილი:1.1

გლობალიზაციის ინდექსის რეიტინგი

ადგილი	ქვეყანა	ქულა
1	ირლანდია	91.3
2	ჰოლანდია	91.2
3	ბელგია	91.0
4	ავსტრია	90.2
5	სინგაპური	87.5
6	შვედეთი	86.6
7	დანია	86.3
8	კორეა	86.3
9	შვეიცარია	86.0
10	ფინეთი	85.6
20	საფრანგეთი	85.7
27	გერმანია	78.9
34	აშშ	74.8
42	უკრაინა	69.5
44	თურქეთი	69.0
53	რუსეთი	65.9
63	საქართველო	63.8
83	სომხეთი	57.8
87	აზერბაიჯანი	57.2

წყარო : forbes.ge/news/692/saqarTvelos-ekonomikuri-globalizacia

ხოლო ეკონომიკური გლობალიზაციის რეიტინგში საქართველოს 19-ე ადგილი(იხ.ცხრილი1.2) განაპირობა ლიბერალურმა პოლიტიკამ ეს პოზიცია ეკონომიკურ განვითარებაზე მეტყველებს ვიდრე ზოგადად განვითარების დონეზე. ვერ ვნახავთ პატარა ქვეყანას სადაც შემოსავალი ერთ სულ მოსახლეზე მაღალია ხოლო ეკონომიკური გლობალიზაციის ინდექსში დაბალი პოზიცია უჭრავს.ზოგადად ღარიბი ქვეყნების განვითარებისაკენ მიმავალ გზად იქცა უცხოური კაპიტალის საერთაშორისო ვაჭრობა.

საერთაშორისო ვაჭრობა აძლევს ქვეყანაში შესაძლებლობას შემოიტანოს იმპორტი და ასევე გაიტანოს საზღვრებს გარეთ საქონელი, რაც უფრო შედარებით იაფია ვიდრე სხვა ქვეყნებში. რასაკვირველია ქვეყანა ამით დიდ მოგებას პოულობს ვყიდულობთ იაფად და ვყიდით ძვირად. ეს კი რას ნიშნავს?? რომ ქვეყნის ეკონომიკა ძლიერდება და ვითარდება. მოსახლეობით და ტერიტორიით მცირე ქვეყნებისათვის გლობალურ ბაზრებთან გაერთიანება მნიშვნელოვანია. ეს საჭიროა იმისათვის რომ ქვეყნის საზღვრები არ სრულდებოდეს საზღვრებთან, საჭიროა გაფართოვდეს და გასცდეს მის ფარგლებს. და ქვეყანაში წამოებული პროდუქციის მომხმარებელი თვითონუშუალოდ ქვეყნის მოსახლეობა კი არ იყოს არამედ გავიდეს საერთაშორისო ბაზრებზე.

გლობალიზაციის მაღალი დონე ნიშნავს მთელი რიგი ფაქტორების განვითარებას და ეკონომიკის აღმავლობას რათა ქვეყნის იდექსი ამაღლდეს და გახდეს კონკრენტუნარიანი სხვა ქვეყნების მიმართ . საქართველომ გლობალიზაციის ინდექსში 2006 წლიდან ნელ ნელა დიწყო ევოლუცია და აღმასვლა რაც, თავის მხრივ პირდაპირ კავშირშია წინა წლებში გატარებულ რეფორმებთან . საქართველოს ეკონომიკა ბოლო წლებში შედარებით შენედა თუმცა 4% -იან ნიშნულს აღწევს. სწორედ 2004-2007 წლებში ჩაყარა საფუძველი დღევანდელ ბიზნეს გარემოს, აღნიშნული ბიზნეს გარემო შეძლებისდაგვარად უმკლავდება ეკონომიკურ კრიზისს, ინფლაციას, დევალვაციას და ა შ.

ასევე მნიშვნელოვანია ქვეყანაში უცხოური კაპიტალის ზრდა რაც თავის მხრივ მხოლოდ გლობალიზაციის განვითარებას კი არ უწყობს ხელს არამედ ზოგადად ქვეყნის და თვითონ ეკონომიკური განვითარების საწინდარია.

ისეთ განვითარებულ ქვეყნებს როგორცაა მაგალითად: ინგლისი, საფრანგეთი ჰოლანდია... საკმაო დრო დასჭირდათ, რათა მიეღწიათ ეკონომიკური კეთილდღეობისთვის და განვითარებისთვის შესაძლოა საუკუნეებიც კი, ეკონომიკური გლობალიზაცია იძლევა შანს ამ შედეგს რამდენიმე ათწლეულში მივაღწიოთ და არ დაგვარგოთ ეს შანსი. საქართველოს ბიზნეს გარემო იძლევა იმის შესაძლებლობას სწრაფად აქციოს ქვეყანა განვითარებული ეკონომიკური კუთხით თუმცა ამას ახალი რეფორმების გატარება სჭირდება, ასევე მეტი უცხოური ინვესტიციები და კაპიტალ დაბანდებები, ამიტომ აუცილებელია მიმზიდველი ბიზნეს გარემოს შექმნა.

ეკონომიკური გლობალიზაციის მაღალი დონის მთავარი პრობლემა და უარყოფითი მხარე არის ის რომ მასზე გავლენას ახდენს მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისები, რადგან ქვეყანა დამოკიდებულია სხვა ქვეყნის ეკონომიკურ, როგორც წარმატებაზე ასევე წარუმატებლობაზე, თუმცა ეს უფრო მეტად ეხება შედარებით დაბალ განვითარებულ ქვეყნებს რადგან შედარებით ძლიერ ქვეყნებზე არიან დამოკიდებულნი. ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების საწინდარია კაპიტალის თავის მხრივ იყოფა შიდა და უცხოურ ივესტიციებად. ისიც აღსანიშნავია, რომ ქვეყანა მხოლოდ მისი შიდა დანაზოგით მნიშვნელოვან ეკონომიკურ აღმავლობას ვერ გამოიწვევს, განსაკუთრებით დაბალშემოსავლიანი ქვეყანა რომელსაც რეალურად არ აქვს ის სახსრები რომ დამოუკიდებლად მიაღწიოს წარმატებას და წინსვლას, შესაბამისად დაბალბიუჯეტის ქვეყნები ცდილობენ და ყველაფერს აკეთებენ იმისთვის, რომ შექმნან ჯანსაღი და მიმზიდველი ბიზნეს გარემო, ეს კი თავისმხრივ ნიშნავს უცხოური ინვესტიციების მოზიდვად, კაპიტალ დაბანდებებს და ა. შ. 2012-2015 წლის მონაცემებით უცხოური კაპიტლის მარაგი მშპ იყო-29% , საგარეო ვაჭრობის ბრუნვა ეკონომიკისადმი კი იყო-65%.

ქვემოთ მოცემულია კონკრეტული ცხრილისადაც ნაჩვენებია ეკონომიკური გლობალიზაციის რეიტინგი 2015 წლის მონაცემების მიხედვით საქართველო არის 19 ადგილზე, რეალურად საქართველო ვითარდება და წინ მიიწევს უერთდება გლობალურ სივრცეს და თითქოს და ინტეგრირდება მსოფლიოში, ეკონომიკური გლობალიზაციისკენ სწრაფვა კი თავისმხრივ გულისხმობს ეკონომიკურ

მდგრადობას, კეთილდღეობას, წინსვლას, გაზრდას და ეკონომიკური წინსვლის ხელშემწყობ ღონისძიებებს რაც თითოეული ქვეყნისთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია და ნუ ზოგადად ქვეყნის მდგრად განვითარებას, გაუმჯობესებას და გათანამედროვეობას.

კონკრეტული ცხრილიც რეალურად მაჩვენებელია ჩვენი გლობალიზაციისკენ სწრაფვის დონის, ხარისხის, აქიდან გამომდინარე თანამედროვეობასთან და ინოვაციებთან ჩვენი ადაპტირების ხარისხს.

ეკონომიკური გლობალიზაციის რეიტინგი 2015 წელი

ცხრილი:1.2

ეკონომიკური გლობალიზაციის რეიტინგი

ადგილი	ქვეყანა	ქულა
1	სინგაპური	95.7
2	ირლანდია	92.6
3	ლუქსემბურგი	91.1
4	ჰოლანდია	90.3
5	მალტა	90.3
6	ბელგია	88.0
7	არაბთა გაერთიანებული საამიროები	87.8
8	ესტონეთი	87.4
9	ფინეთი	86.4
10	უნგრეთი	84.8
15	შვედეთი	83.2
19	საქართველო	81.0
48	ინგლისი	70.5
55	საფრანგეთი	67.8
56	უკრაინა	67.5
64	სომხეთი	64.1
73	აზერბაიჯანი	62.1
105	თურქეთი	55.6
110	რუსეთი	53.3

წყარო : forbes.ge/news/692/saqarTvelos-ekonomikuri-globalizacia

ადგილი	ქვეყანა	ქულა
1	სინგაპური	96.1
2	ირლანდია	93.1
3	ლუქსემბურგი	91.8
4	ნიდერლანდები	90.1
5	მალტა	90.3
6	არაბთა გაერთ. სამიროები	88.4
7	უნგრეთი	86.9
8	ესტონეთი	86.1
9	ბელგია	86.0
10	ბაჰრეინი	85.5
15	ჩეხეთი	82.9
16	საქართველო	82.6
17	ფინეთი	82.2
51	სომხეთი	69.7
54	უკრაინა	68.9
77	აზერბაიჯანი	61.9
107	თურქეთი	55.4
111	რუსეთი	54.9

წყარო:forbes.ge/news/1893/ekonomikuri-globalizaciis-msoflio-indeqsi

ჩვენ ვცხოვრობთ გლობალიზაციის ეპოქაში, სურვილის მიუხედავად მას თან მივყავართ ერთგვარ ჯაჭვში გვაბამს და ჩვენ უნდა მოვერგოთ, უნდა გავითავისოთ და გავაანალიზოთ რა კუთხით წასვლა სჭობს რომ არ ჩამოვრჩეთ მსოფლიო განვითარებას, ზოგადად განვითარებადი ქვეყნებისთვის კი სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ეს პროცესი აუცილებელია გაიაროს მისთვის დამახასიათებელი ყველა ეტაპი რომ შეუერთდეს განვითარებული სახემწიფოების რიცხვს.

თავი II. განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო ურთიერთობების ანალიზი

2.1. საქართველოს სავაჭრო ურთიერთობების მიმოხილვა

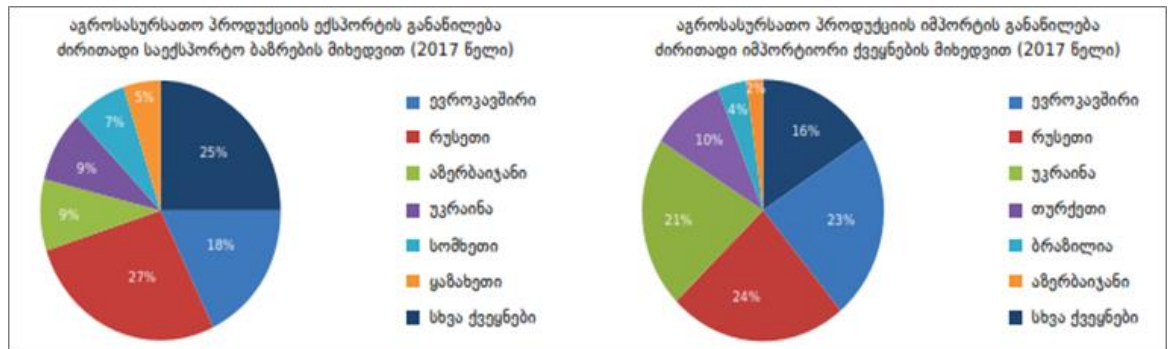
მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში ბიზნეს გარემო ვითარდება მცირე და საშუალო მენარმეობის გაუმჯობესებისა და წინა პლანზე წამოწევისათვის შესაძლოა ითქვას, რომ სხვა განვითარებადი ქვეყნების მსგავსად მქომედებს . 21-ე საუკუნეში, რომ იყოს კარგად განვითარებული ეკონომიკური გარემო აუპირველესი ფაქტორია, წარმოების გაუმჯობესება, რადგან მათ გარეშე ეკონომიკური კეთილდღეობაც ფაქტიურად კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას. განვითარებად ქვეყნებში 90% ზე მეტს წარმოადგენს მცირე და საშუალო საწარმოები, მაგრამ მშპ საკმაოდ დაბალია სადღაც 14%ზე ნაკლები.

საქართველოს ექსპორტი 2014 წლიდან მოყოლებული საკმაოდ შეიცვალა საგრძნობლად შემცირდა . ამ მოვლენების გათვალისწინებით საკმაო პრობლემები შეექმნა საქართველოს ექსპორტის კუთხით, რადგან მკვეთრი შემცირება დაიწყო ექსპორტის და ეს კი მოგვხსენებათ ქვეყნისთვის რამდენად რთულია. საქონლის ექსპორტი მშპ სთან მიმართებით 2014 წელს იყო 16% ხოლო საქონლისა და მომსახურების ექსპორტმა მშპს თან მიმართებით 42% გახდა. აქედან გამომდინარე თავისუფლად შესაძლოა ითქვას, რომ მომსახურების ექსპორტი ჭარბობს. თუმცა ნელ ნელა მანაც ეკლება დაიწყო და 2015 წელს საქონლის ექსპორტს გაუტოლდა.

2016 წელს 2014 წელთან შედარებით ექსპორტი შემცირდა დაახლოებით 27% -ით . ექსპორტის ხელშეწყობის კუთხით მნიშვნელოვანი ცვლილებები უნდა განხორციელდეს მუდმივად რადგან არ შესუსტდეს ქვეყნის ეკონომიკა. სხვადასხვა ღონისძიებების გატარებაა საჭირო ექსპორტის ხელშეწყობისათვის, რადგან გამოცდილება ცხადყოფს თუ როგორ იცვლება ქვეყანა როდესაც მაღალია ექსპორტი და იმპორტი, როდესაც ქვეყანა ღიაა უცხოელებთან პარტნიორობისთვის და მზადაა თუნდაც გარკვეულ პროდუქციაზე ბარიერები დაწიოს ეს ხომ ურთიერთობებს ახალ უფრო წარმატებულ ეტაპზე გადაიყვანს, ამიტომ რეალურად

ყოველმა ქვეყანამ და განსაკუთრებით კი განვითარებადმა ქვეყანამ უნდა გაამახვილოს ყურადღება ამ ყოველივეზე.

დიაგრამა 2.1

წყარო: geostat.ge

ცხრილი 2.1

	2016		2017*	
	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი
ექსპორტი – სულ	2 113 136.1	100.0	2 727 971.5	100.0
მათ შორის:				
სპილენძის მადნები და კონცენტრატები	312 323.5	14.8	419 805.0	15.4
ფეროშენადნობები	169 300.6	8.0	306 931.9	11.3
მსუბუქი ავტომობილები	166 633.7	7.9	234 884.9	8.6
ყურძნის ნატურალური ღვინოები	113 533.7	5.4	170 985.5	6.3
სამკურნალო საშუალებები დაფასოებული ეთილის სპირტი არადენატურიზებული, სპირტის კონცენტრაციით 80 მოც.%-ზე ნაკლები, სპირტიანი სასმელები	91 911.4	4.3	126 612.7	4.6
მინერალური და მტკნარი წყლები	79 825.3	3.8	95 762.4	3.5
თხილი და სხვა კაკალი	179 509.6	8.5	83 081.6	3.0
აზოტოვანი სასუქები	65 649.5	3.1	76 447.3	2.8
ოქრო დაუმუშავებელი ან ნახევრადდამუშავებული, ან ფხვნილის სახით	81 082.8	3.8	70 771.2	2.6
დანარჩენი საქონელი – სულ	745 939.3	35.3	1 002 120.2	36.7

*წინასწარი მონაცემები.

წყარო: gesotat.ge

საქართველოს ექსპორტი 2017 წელს მკვეთრად გაიზარდა განსაკუთრებით წლის დასაწყისში. 2017 წელს სასაქონლო ჯგუფებიდან პირველი ადგილი დაიკავა სპილენძის მადნება და კონცენტრატებმა, რეალურად საბოლოო სურათს თუ გადავხედავთ ღვინის ექსპორტი ჩამორჩება სხვა დანარჩენს თუმცა ზრდის ტემპი საგრძნობლად შეინიშნება.

რეალურად ექსპორტის გაუმჯობესებისთვის მუშაობა 2017 წელს ნამდვილა წარმატებით განხორციელდა წინა წელთან შედარებით და საგრძნობლად გაზრდილია.

ცხრილში ასახულია საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნები, რომლებმაც განსაკუთრებით გაზარდეს საქართველოს ექსპორტი და ზოგადად საგარეო ურთიერთობები

ცხრილი 2.2

საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნები 2017* წლის ბრუნვის მიხედვით

	ექსპორტი		იმპორტი		ბრუნვა	
	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი	ათასი აშშ დოლარი	პროცენტული წილი
სულ	2 727 971.5	100.0	7 979 435.0	100.0	10 707	100.0
მათ შორის:						
გერმანია	45 361.6	1.7	433 330.0	5.4	478 693.2	4.5
აშშ	121 794.2	4.5	267 746.1	3.4	389 544.8	3.6
ბულგარეთი	178 827.4	6.6	155 551.2	1.9	334 385.2	3.1
იტალია	69 278.0	2.5	217 299.6	2.7	286 580.2	2.7
დანარჩენი პარტნიორი ქვეყნები – სულ	888 888.9	32.6	2 675 435.9	33.5	3 564 257.4	33.3

*წინასწარი მონაცემები.

საქსტატი

ცხრილი 2.3

საქართველოს საგარეო ვაჭრობა ქვეყნების მიხედვით 2017* წელს
(ათასი აშშ დოლარი)

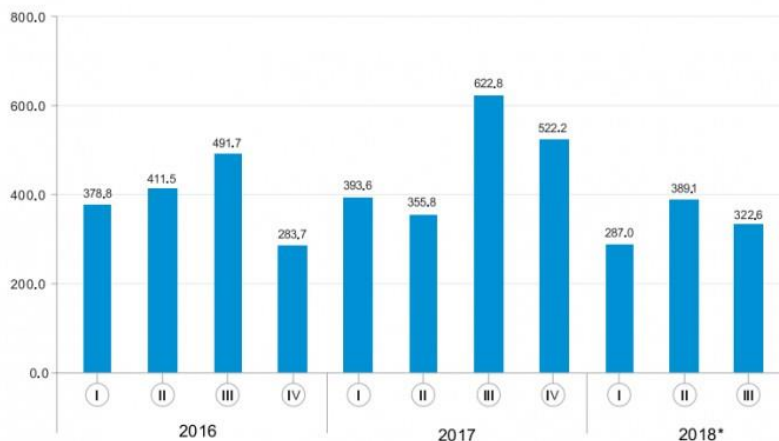
	ექსპორტი (FOB)	იმპორტი (CIF)	სალდო
საგარეო ვაჭრობა – სულ	2 727 971.5	7 979 435.0	-5 251 463.5
მათ შორის:			
ევროკავშირის ქვეყნები	646 450.6	2 197 528.7	-1 551 078.1
ავსტრია	5 625.0	63 156.4	-57 531.4
ბელგია	18 033.2	75 444.4	-57 411.3
ბულგარეთი	178 827.4	155 551.2	23 276.2
გაერთიანებული სამეფო	13 203.9	98 609.1	-85 405.2
გერმანია	45 361.6	433 330.0	-387 968.3
დანია	1 416.2	16 466.5	-15 050.3
ესპანეთი	59 430.5	101 266.7	-41 836.2
ესტონეთი	6 133.6	6 630.2	-496.5
ირლანდია	542.2	29 385.4	-28 843.2
იტალია	69 278.0	217 299.6	-148 021.6
კვიპროსი	3 014.1	16 442.6	-13 428.5
ლატვია	9 443.2	24 092.5	-14 649.2
ლიტვა	35 129.7	45 547.7	-10 418.0
ლუქსემბურგი	2 175.5	2 183.9	-8.4
მალტა	19 441.3	2 346.7	17 094.5
ნიდერლანდები	40 109.0	154 961.8	-114 852.8
პოლონეთი	18 782.8	127 197.4	-108 414.6
პორტუგალია	85.5	12 334.1	-12 248.6
რუმინეთი	75 023.6	191 014.2	-115 990.6
საბერძნეთი	3 863.9	89 459.7	-85 595.8
საფრანგეთი	26 940.3	134 613.3	-107 673.0
სლოვაკეთი	3 053.1	13 570.3	-10 517.2
სლოვენია	959.0	25 134.2	-24 175.2

წყარო:geostat.ge

საგარეო ვაჭრობაში ექსპორტის წილი 2017 წელს წინა წლებთან შედარებით დაახლოებით 23 % გაიზარდა თუმცა ექსპორტის მკვეთრი გარრდა რეალურად დაიწყო 2016 წლის სექტემბრიდან დაიწყო

დიაგრამა 2.2

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები საქართვეალში 2016-2018 წლებში
(მლნ. აშშ დოლარი)

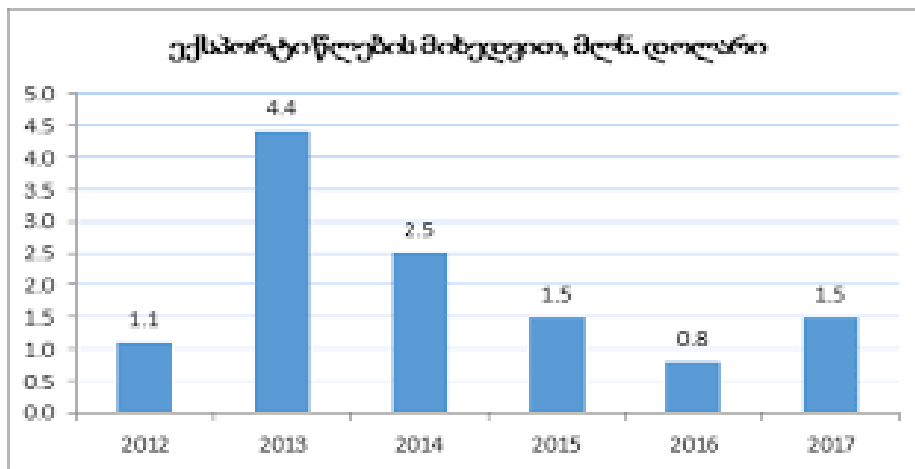

*წინასწარი მონაცემები

წყარო:geostat.ge

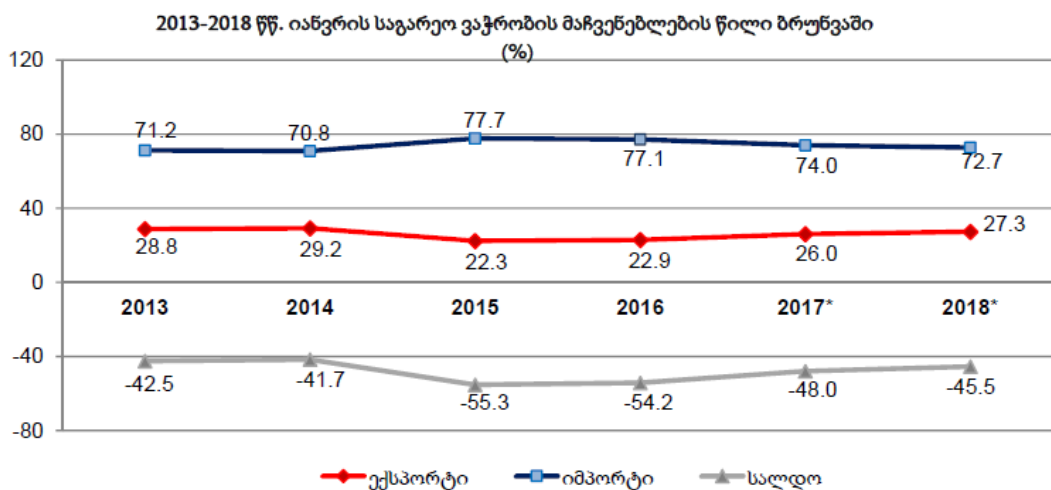
2016 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვაში დიდი გავლენა იქონია კორეულმა ინვესტიციამ, რეალურად კორეამ 2016 წელს განახორციელა განსაკუთრებულად დიდი ინვესტიცია. ყველაზე მეტი უცხოური ინვესტიცია მოდის ტრანსპორტსა და კავშირგაბმულობის სექტორზე. 2017 წლის ბოლოს უკვე საგრძნობლად იზრდება უცხოური ინვესტიციები და შედარებით კლებულობს 2018 წელს.

დიაგრამა 2.3

წყარო:geostat.ge

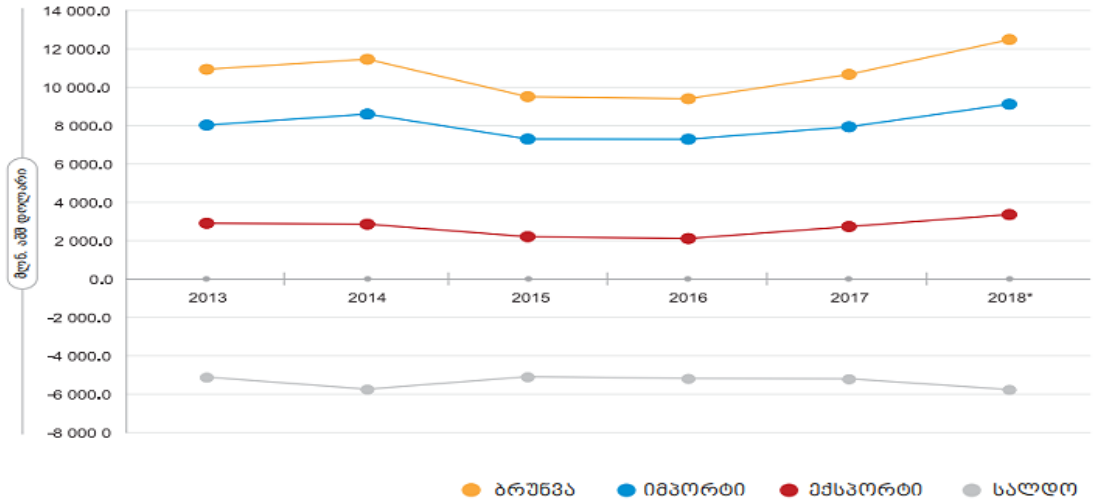
დიაგრამა 2.4

წყარო:geostat.ge

დიაგრამა 2.5

საგარეო ვაჭრობის ტენდენციები საქართველოში 2013-2018 წწ.

წყარო:geostat.ge

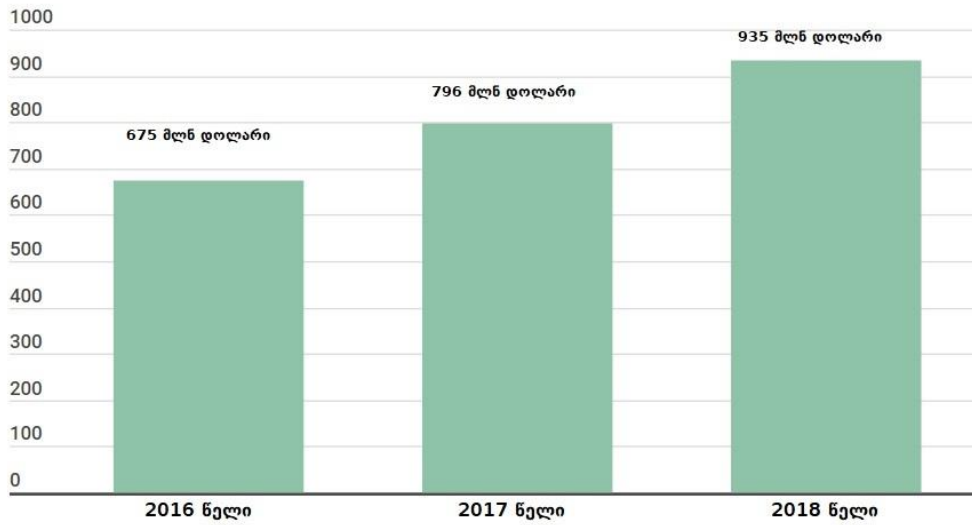
რეალურად საგარეო ვაჭრობის ტენდენციები იზრდება 2016 წლის იანვარ თებერვალში წინა წლებთან შედარებით საგრძნობლად და შემდეგ წლებში მართალია 2017 წელის ბოლოს იზრდება შედარებით თუმცა შემდეგ მერყეობს და შედარებით დაბლა იწევს.

ექსპორტის მხრივ მსხვილესი პარტნიორი ქვეყნებია ჩინეთი, თურქეთი, ბულგარეთი, რუსეთი, სომხეთი.

რუსეთიდან იმპორტი იზრდება და თუ დიაგრამას გადავხედავთ ნათლად დავინახავთ რომ 2016 წლიდან ზრდის ტემპით ხასიათდება და 2018 საგრძნობლად მატულობს

დიაგრამა 2.6

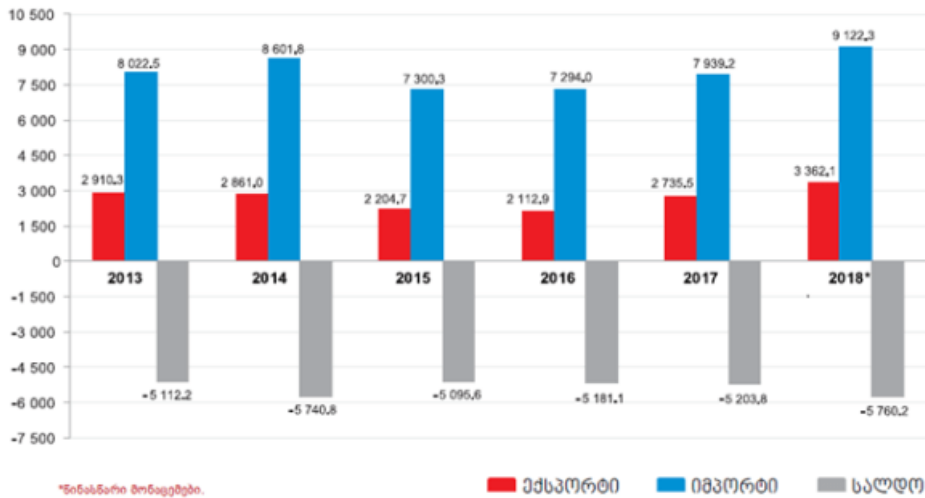
იმპორტი რუსეთიდან ბოლო სამი წლის განმავლობაში

წყარო:gesotat.ge

დაგრამა 2.7

საქართველოს საგარეო ვაჭრობა

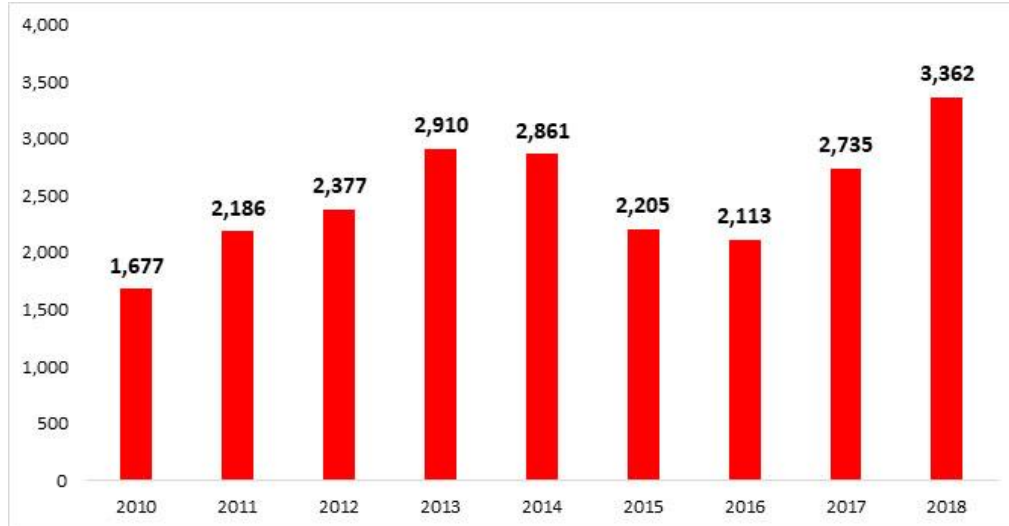
წყარო:geostat.ge

მონაცემები ასახავს იმ რეალობას რაც წლების განმავლობაში მოხდა , ის აღწმნავს ყოველივეს თუ როგორი აღმასვლა თუ დაცემა განიცადა ქვეყანამ და რა მიმართულებით წასვლა სჭობს, სტატისტიკა უტყუარი საბუთია იმის თუ რა მოხდა და როგორ გაძლიერდა თუ შესუსტდა ქვეყნის ეკონომიკა, ამის მიხედვით უნდა

გავანალიზოთ თუ რა კუთხით წასვლა სჯობს რომ ქვეყანაში დაიწყოს მასიური ზრდა ეკონომიკის.

დიაგრამა 2.8

საქართველოს ექსპორტი მლნ დოლარი

წყარო: geostat.ge

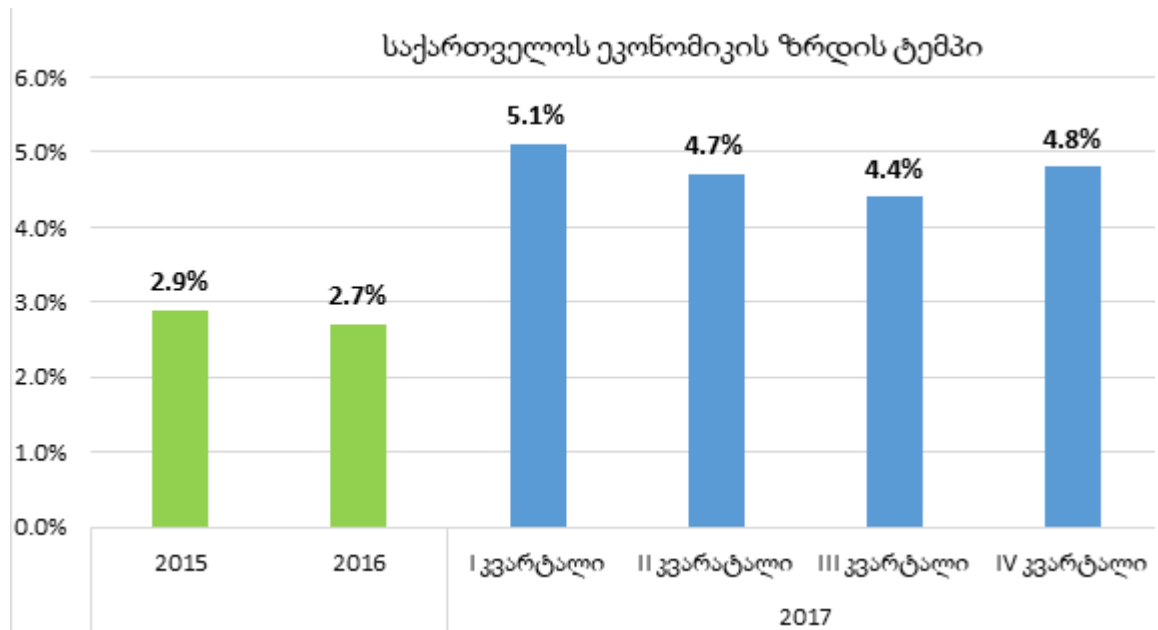
საქართველოსთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია საექსპორტო ბაზრებთან წვდმა. საკმაოდ ბევრი მუშაობაა საჭირო უცხოურ ბაზარზე. ასევე მნიშვნელოვანია გავზარდოთ ექსპორტი იქ სადაც მეტი ეკონომიკური შესაძლებლობებია. 1,070 მილიონი დოლარით გაიზარდა ექსპორტი 2009 წლიდან თუმცა 2015 წელს ფაქტიურად აღარ არსებობდა ისეთი კატეგორიები რომლებმაც 2009 წელს 63 მილიონი დოლარი შეადგინა.

საქართველომ ყურადღება უნდა გაამახვილოს დივერსიფიკაციის ზრდაზე.

განვითარებადი ქვეყნების აზრით მათი განვითარებისა და გაძლიერებისათვის თვლიან, რომ აუცილებელია გაიზარდოს ექსპორტი, ექსპორტის გაზრდა კი თავისმხრივ გულისხმობს მაღალ პროდუქტიულობას რათა თავი დააღწიონ ადგილობრივი ბაზრის მიერ დანესებულ სხვადასხვა შეზღუდვებს.

საქართველოს ეკონომიკის ზრდის ტემპი 2016 წელთან შედარებით 2017 საკმაოდ გაზრდილია და გაუმჯობესებული რომელიც დიაგრამაზეც ნათლად ჩანს.

დიაგრამა 2.9

წყარო: geostat.ge

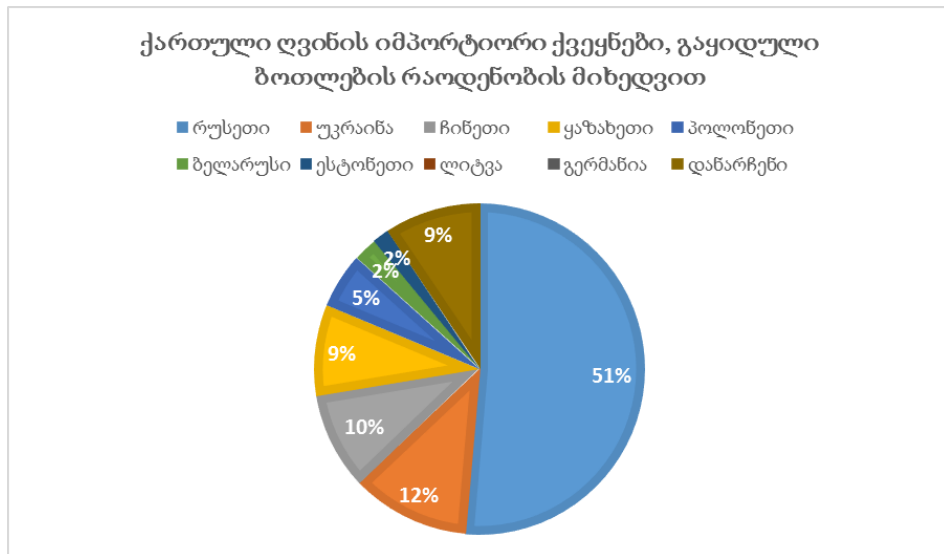
აუცილებელია ექსპორტის წახალისება ამისთვის კი საკმაოდ ბევრი საშუალებაა არსებობს, მაგალითად დენი როდრიკი მიიჩნევს, რომ ექსპორტის სტიმულირების უპირველესი და უმთავრესი საშუალებაა სავაჭრო ბარიერების მოხსნა.

აუცილებელია ექსპორტის წამახალისებელი ორგანიზაციების შექმნა, როგორც საკმაოდ კარგად მოქმედებს,

საჭიროა :

1. დახმარება მარკეტინგში .
2. სტანდარტები სშესახებ ინფორმაცია
3. იურიდიულ დახმარება
4. დაფინანსების მოპოვება
5. ვაჭრობა, გამოფენები ...

ექსპორტის დამუშავების ზონა მეტად აქტუალური გახდა განვითარებად ქვეყნებში ,თუმცა ბევრი ქვეყნისთვის წარმატებული არ ყოფილა, საქართველოშიც არის კონკრეტული ზონა შექმნილი თუმცა მათი გავლენა უმნიშვნელოა.

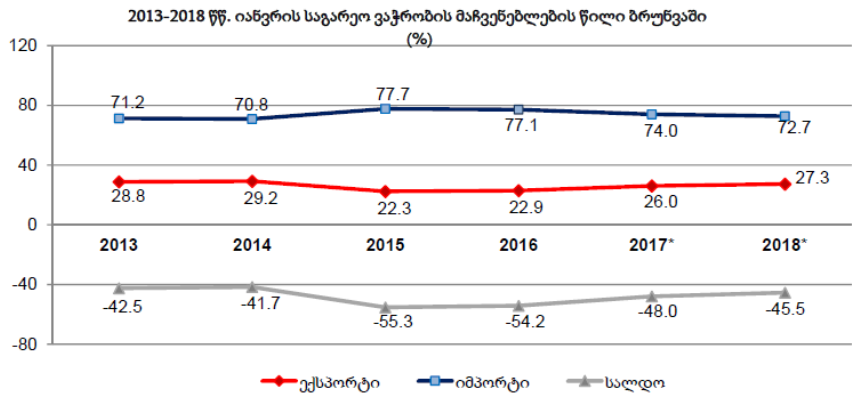

წყარო:geostat.ge

ექსპორტის დამუშავების ზონა მეტად აქტუალური გახდა განვითარებად ქვეყნებში, თუმცა საკმაოდ ბევრი ქვეყნისთვის წარმატებული არ ყოფილა, საქართველოშიც არის კონკრეტული ზონა შექმნილი თუმცა მათი გავლენა უმნიშვნელოა.

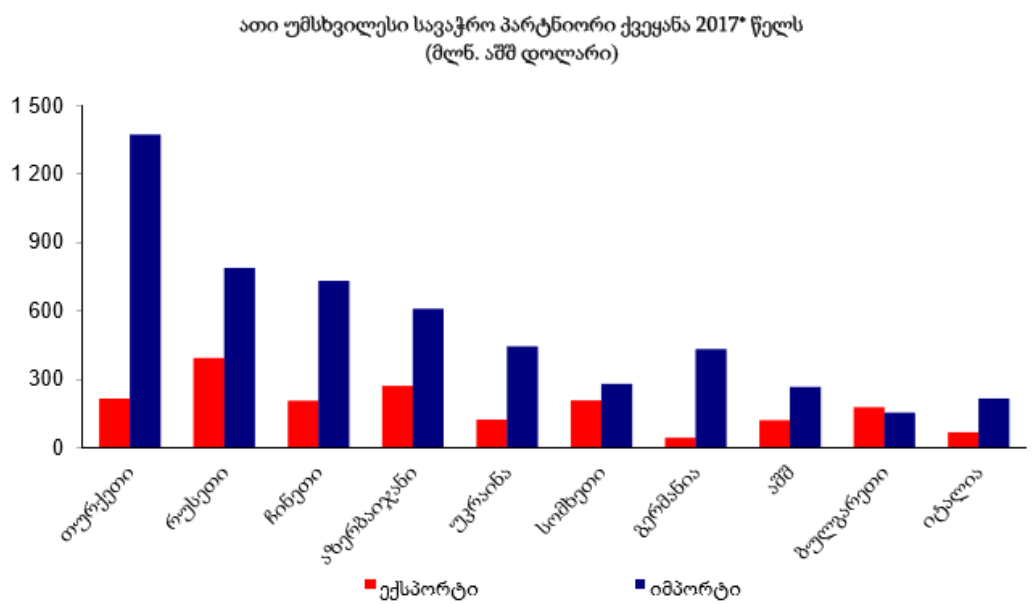
საქართველოს მსხვილესი სავაჭრო პარტნიორია არის თურქეთი შემდეგ მოდის რუსეთი შემდეგ კი ჩინეთი. 2017 წელს ათი უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნის საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 66,7 პროცენტი შეადგინა

2017 წლის მონაცემებით საექსპორტო ათეულში პირველი საწყისი პოზიცია დაიკავა სპილენძის მადნებმა, შემდეგ მოდის ფეროშენადნობის ექსპორტი, მესამე ადგილი კი მსუბუქი ავტომობილების ჯგუფმა დაიკავა.

წყარო:geostat.ge

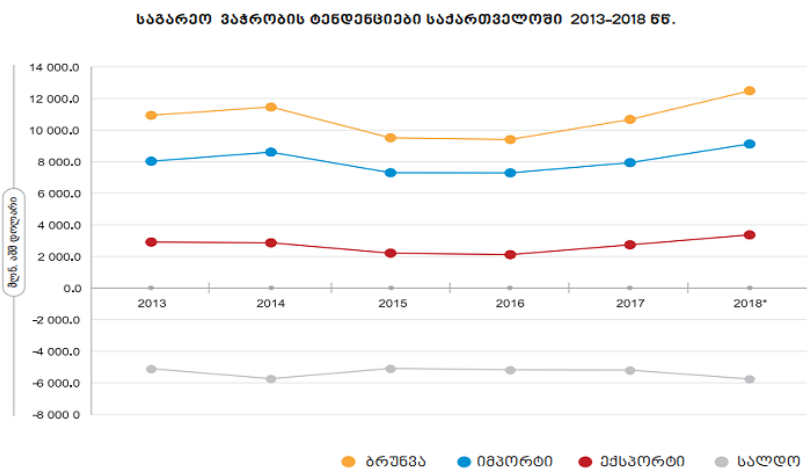
დიაგრამა 2.12

*წინასწარი მონაცემები.

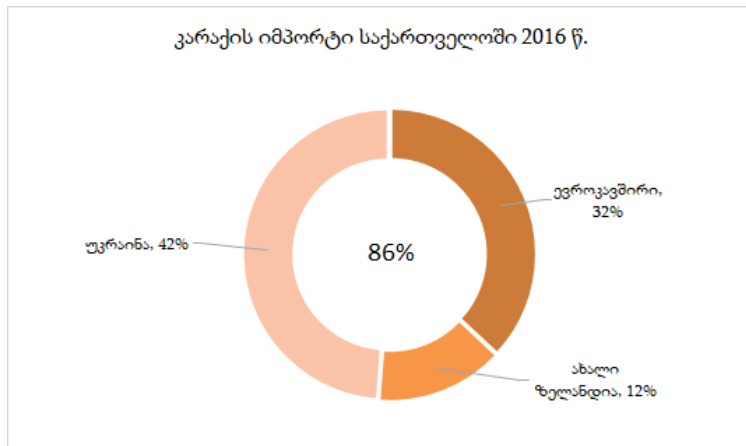
წყარო:geostat.ge

დიაგრამა 2.13

წყარო:geostat.ge

დიაგრამა 2.14

წყარო:geostat.ge

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით შეგვიძლია ვთქვათ რამდენად მნიშვნელოვანია ექსპორტი ქვეყნისთვის და როგორ მოქმედებს ის ქვეყნის ეკონომიკაზე, ზოგადად ექსპორტ-იმპორტი წლების განმავლობაში მნიშვნელოვან ცვლილებებს განიცდის და არამდგრადია, თუმცა ის კი დანამდვილებით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ მეტად მნიშვნელოვანია ეკონომიკისთვის თვითონ ექსპორტის წამახალისებელი ღონისძიებები და მისი განვითარება.

2.2 განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო პოლიტიკის ანალიზი

სავაჭრო ვაჭრობა არის ის, რაც განვითარებადი ქვეყნებისთვის მეტად მნიშვნელოვანი და წარმატების საწინდარია. გამოყოფენ სავაჭრო პოლიტიკის ორ სისტემას: თავისუფალი ვაჭრობა და პროტექციონიზმი.

პროტექციონიზმს შეიძლება მოყვეს რიგი უარყოფითი შედეგებისა:

1. ძვირდება საქონელი - ეს კი მომხმარებლებზე უარყოფითად მოქმედებს
2. მაღალი საბაჟო ტარიფები - მცირდება ცხოვრების დონე
3. სამუშაო ადგილების შენარჩუნება
4. მენარმეები რომლებსაც აღარ აბრკოლებთ უცხოური კონკურენცია კარგავენ დანახარჯების შემცირებას

5. მაღალი სავაჭრო ბარიერები რომლებიც არის იმპორტულ საქონელზე

შესაძლოა პროტექციონისტული პლიტიკა უარყოფითად აისახოს საქართველოზე და მთელი რიგი პრობლემები შეუქმნას ექსპორტის განვითარება და მისი წინ წამოწევა უფრო კარგ შედეგს მოგვცემს ვიდრე იმპორტზე გადასახადების აწევა. ყურადღება უნდა გამახვილდეს უცხოური ინვესტიციების მოზიდვაზე საქართველოში. .

საქართველოს გეოპოლიტიკური მდებარეობა ნამდვილად ხელსაყრელია და ამით დიდი უპირატესობა აქვს ქვეყანას თუმცა მნიშვნელოვანია პარტნიორ ქვეყნებთან საქმიანი უთიერთობები გვაკავშირებდეს ეს ხელს შეუწყობს ქვეყანას იყოს წარმატებული გეოპოლიტიკური მდებარეობაც და ქვეყნის რესურსებიც რაციონალურად გამოიყენოს.

საქართველო აფართოებს და აღრმავებს სავაჭრო ურთიერთობებს უცხოურ სახელმწიფოებთან მაგალითად 1999 წელს 205 ქვეყანასთან განამტკიცა სავაჭრო ურთიერთობები. 2007 წელის მონაცემებით სავაჭრო ბრუნვამ პარტნიორ ქვეყნებთან შეადგინა 6447254 ათ. დოლარი.

საქართველოს ისეთი ტიპის ეკონომიკის ჩამოყალიბება ესაჭიროება რომელიც იქნება უფრო მეტად კონკურენტუნარიანი და განვითარებადი, ასეთი კი მიიღწევა

მცირე და საშუალო ბზინესის გაძლიერებით რაც თავის მხრივ ეკონომიკის გაძლიერებას და განმტკიცებას შეუწყობს ხელს.

პრაქტიკულად შანსი ძალიან მცირდება ქვეყნის ეკონომიკური კუთხით წინვლის განვითარებული ინფრასტრუქტურის გარეშე. მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში მცირე და საშუალო საწარმოებს დაახლოებით 99% უკავია ეს კი საკმაოდ მაღალი მაჩვენებლია ეს კი თავის მხრივ გულისხმობს მთლიანი შიდა პროდუქტის 2/3-ს. ასევე აღსანიშნავია სოფლის მეურნეობის დარგი, რომლის განვითარებაც საკმაოდ გაზრდის ქვეყნის შემოსავალს. კონკრეტული დარგი რომ გახდეს მეტად კონკურენტუნარიანი რასაკვირველია უნდა დაინერგოს ახალი ტექნოლოგიები რათა წარმოება იყოს უფრო ეფექტური და შემცირდეს დანახარჯები და არამხოლოდ საქართველოში არამედ მის ფარგლებს გარეთაც გახდეს მოთხოვნადი. მცირე ბზინესი საშუალო ფენის ინსტიტუტია, . სწორედ მათი განვითარება იძლევა შესაძლებლობას, რომ ქვეყნის ეკონომიკა უფრო სწრაფად განვითარდეს.

რეალურად საქართველო აგრარული ფუნქციის მატარებლადაც შეიძლება მივიჩნიოთ . სწორედ სოფლის მეურნეობის უკან დახევამ გამოწვია სოფლების დაცარიელება და ხელი შეუწყო „გაქალაქიანებას“ ასევე შიდა და გარე მიგრაცია და ზოგადად ქვეყნის დონის მკვეთრი დაცემაც გამოიწვია.

საქართველოს აქვს მსოფლიოში ყველაზე ლიბერალური საგარეო სავაჭრო პოლიტიკა, ამ პირობებში კი გამარტივებულია საგარეო ვაჭრობა საიმპორტო ტარიფების მეტად დაბალია და არამარტო დაბალი ფაქტიურად გაუქმებულია , ის დაახლოებით პროდუქციის 85%-ს გაუქმდა, ხოლო ექსპორტი გათავისუფლებულია საბაჟო გადასახადისგან, ექსპორტი საქართველოდან დღგთი არ იბეგრება.

უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი- ამ რეჟიმის საფუძველზე საქართველო სავაჭრო ურთიერთობებს ახორციელებს ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციის წევრ ქვეყნებთან

თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი- ეს რეჟიმი თავის მხრივ გულისხმობს საბაჟო-საიმპორტო გადასახადისგან გათავისუფლებას.

ორმხრივი საერთაშორისო ხელშეკრულებები საქართველოს აქვს შემდეგ ქვეყნებთან : რუსეთის ფედერაცია, აზერბაიჯანი, სომხეთი, უკრაინა, მოლდოვა,, ყაზახეთი უზბეკეთი, თურქმენეთი, თურქეთი.

2014 წლის სექტემბრიდან ევროკავშირთან სავაჭრო ზონის შექმნის შესახებ შეთანხმება ძალაში შევიდა.

ასოციირების ხელშეკრულებამ ახალი შესაძლებლობები მოუტანა საქართველოს, თუმცა უნდა ავლნიშნოთ რუსეთის გამოხმაურება მისი დაგადაწყვეტილება, რაც ნიშნავდა თავისუფალი ვაჭრობის შეწყვეტას, რუსეთმა განაცხადა, რომ კონკრეტული რეჟიმის ამოქმედებას მოყვებოდა რიგი უარყოფითი შედეგებისა თუმცა ერთ ერთ ფაქტორად საქონლის საბაჟო გადასახადის გარეშე მოხვედრა რუსეთის ბაზარზე, ევროპული საქონლი.

შეთანხმების მიზანია ევროკავშირთან ეკონომიკური ინტეგრაცია. ამ შეთანხმებაში ნათლად ჩანს საქართველოს მისწრაფებები ევროპისადმი, ასოციირების ხელშეკრულებაზე საუბრისას უნდა ავლნიშნოთ საქართველოს მსგავსი ქვეყანა მოლდოვა, რომელმაც 2014 წელს მოაწერა ხელი ასოციირების შეთანხმებას ისიც საქართველოს მსგავსად რუსეთთან და მის მიერ დაპყრობილ რეგიონებთან კონფლიქტის ყველანაირი ზეწოლის გარეშე მოგვარებაზე მუშაობს, მოლდოვაც და საქართველოც დაინტერესებულნი არიან, რომ ქვეყანაში ჩამოყალიბდეს დემოკრატიული სისტემა და ამის საშუალებით ცდილობენ ევროკავშირთან ახლო კავშირის დამყარებას.

ასოციირების შეთანხმება არ ნიშნავს რომ საქართველო აუცილებლად გახდება ევროკავშირის წევრი თუმცა ის ამ გზით შედარებით უახლოვდება ევროპას ანუ ასოციირების შეთანხმება წინა პირობაა ევროპისკენ მიმავალი გზის.

საქართველოს სავაჭრო ვაჭრობის ანალიზი

2018 წელს საქართველოს სავაჭრო ბრუნვა გაიზარდა 17% -ით

- ✓ ექსპორტი 22,9%-ით გაიზარდა
- ✓ იმპორტი 14,9% ით გაიზარდა
- ✓ სავაჭრო ბალანსმა 5760,2 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა

ზოგადად მსოფლიო ეკონომიკის გაჯანსაღება გამოწვეულა ვაჭრობით, ეს კი თავისმხრივ გამოიწვია ინვესტიციებმა და გატარებულმა რეფორმებმა და პროექტებმა რომელებიც ქვეყანაში დანაზოგების და ინვესტიციების ზრდისკენ საკმაოდ სწრაფად მიდიან.

საქართველომ უნდა გააღრმავოს სვაჭრო ურთიერთობები, უცხო ქვეყნებთან ეს თავისმხრივ ეკონომიკის გაძლიერების საწინდარია მნიშვნელოვანია ის ფაქტი რომ საქართველოს ამისათვის საკმაო შესაძლებლობები გააჩნია ასევე გასათვალისწინებელია მისი გეოპოლიტიკური მდგომარეობა.

თავი III. გლობალიზაციის გავლენა განვითარებად ქვეყნებზე

3.1 გლობალიზაციის შედეგები

19-ე საუკუნეში სჯეროდათ, რომ თავისუფალი ბაზარი უშუალო კავშირში იყო იყო ეკონომიკურწარმატებასთან, თუმცა ეს მოსაზრება არ გამოდგა მართებული ამ ყოველივემ კი საფუძველი ჩაუყარა ეკონომიკურ რეორგანიზაციას მსოფლიო დონეზე. სწორედ ამის შემდეგ ჩაყარა საფუძველი „ბრეტონ ვუდსის კონსენსუსს რომელიც ეკონომიკური ურთიერთობების წინაპირობა გახდა. სწორედ ამ პერიოდში დაიწყო ცივილიზაციამ განვითარება და მსოფლიოს მოცვა .

გლობალიზაციის პროცესი რეალურად მხოლოდ ეკონომიკურად მდგრად , ძლიერ და წინ მყოფ განვითარებად ქვეყნებს მოიცავს . სწორედ რუსეთის რევოლუციამ ჩაუყარა საფუძველი მსოფლიო ეკონომიკაში მიმდინარე პროცესების დეფორმირებას, გამოიწვია მეტად ხანგრძლივი კრიზისი.

მსოფლიო ეკონომიკაში გლობალიზაციის გაერთიანება იწვევს განსახვავებული ქვეყნების ურთიერთქმედებას, საფუძველს უყრის რომ მათ შექმნან საერთო ეკონომიკური მოდელი,

მსოფლიოს მრავალი ქვეყანა ცდილობს დააღწიოს თავი სიღარიბეს გლობალიზაციის პირობებში რეფორმირდეს და ეკონომიკურად გაძლიერდეს და რაასაკვირველია განვითარებული ეკონომიკის მქონე ქვეყნებს შეუერთდეს ამ ყველაფრისთვის კი ქვეყნებს მწვენილოვანი რეფორმები ესაჭიროებათ ნუ ის

ქვეყნები რომლებსაც ბუნებრივი რესურსი საკმაოდ აქვთ სხვა ქვეყნებს ჩრდილავენ გლობალიზაციის დადებითმდეგად ინდოეთის მაგალითიც ვფიქრობ საკმარისია, რომ დანარჩენმა განვითარებადმა ქვეყნებმაც მსგავსი რჩევები გაითვალისწინონ და გახდნენ კიდევ ბევრად უფრო წარმატებული, რომ ნელნელა გაუტოლდნენ განვითარებულ სახელმწიფოებს თუ მაგალითად ბევრ ეხლა უკვე განვითარებულ სახელმწიფოს დასჭირდა ათწლეულები რომ მიეღწია წარმატებას და რადგანაც გლობალიზაცია იძლევა საშუალებას ყოველივე მღწეულ იქნას უფრო მცირე დროში, რაც უფრო ბევრი განვითარებადი ქვეყანა მიყვება მას ვფიქრობ უფრო გაძლიერდებიან.

2015-2016 წლის ყველაზე მაღალი ეკონომიკური განვითარების მქონე 10 ქვეყანა განვიხილოთ

1.კოტ დიუარი- მისი ეკონომიკური ზრდა 2012 წლიდან დაიწყო მაგრამ რეალურად ის დღემდე ღარიბ ქვეყნებს განეკუთვნება . კოტ დიუარი კაკაოს ყველაზე მსხვილი ექსპორტიორია . სოფლის მეორნეობას დიდი როლი ენიჭება,

2.ბუტანი- მდიმდარია ჰიდროელექტროსდგურით

3.მიანმარი- ბოლო 10 წელია მისი ეკონომიკა 8 % ით გაიზარდა, ეს ზრდა კი თავის მხრივ დაკავშირებულია უცხოური კაპიტალთან.

4.ინდოეთი- მისი ეკონომიკა 7 % მდე გაიზარდა ბოლო 10 წელია მისი ზრდა კი განაპირობა მომსახურებამ.

5.ეთიოპია- მისი ეკონომიკა საკმაოდ სწრადა იზრდება , განვითარების საწინდარი იათი სამუშაო ძალაა

6. ლაოსი- ის მდიდარია ჰიდროელექტროსადგურებით

7.კამბოჯამისმა ეკონომიკამ მკვეთრი ზრდა განიცადა ბოლო წლების განმავლობაში გამოიწვია საგარეო დახმარებებმა

8. ტანზანია ის გამოირჩევა ოქროს საბადოებით,

9. ჩინეთი- აშშს ეკონომიკის შემდეგ ის სიმდიდრით მეორეა, მართალია არ ითვლება მაღალშემოსავლიან ქვეყნად. თუმცა მისი პროგრესი, განვითარება წარმატება ბოლო წლების განმავლობაში ნამდვილად შესამჩნევია, მისი ეკონომიკა

რომ მკვეთრ აღმასვლას განიცდის ეს თავისმხრივ დაკავშრებულია იაფ სამუშაო ძალასთან , განსაკუთრებული განვითარება მას შემდეგ განიცადა რაც ქვეყანამ რეალურად დაიწყო უცხოური კაპიტალის შემოდინებაძველ მონაცემებს თუ გადავხედავთ ვნახავთ რომ საკმაოდ შემცირებულია სოფლის მოსახლეობა მეტად შემცირდა რაოდენობა რაც თავის მხრივ გლობალიზაციას უკავშირდება.

10.რუანდა მისი ეკონომიკური აღმასვლა რეალურად პირდაპირ კავშირშია პოლიტიკურ სტაბილურობასთან.

საერაშორისო სავალურო ფუნდის განახლებული ეკონომიკური მაჩვენებლებისმიხედვით საქართველოს ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელი 4.5% დან 5.5% მდე არის გაზრდილი 2017 წლის მონაცემებით საქართველო ეკონომიკური ზრდის ტემპით იყო 42-ე ხოლო 2018 წლის მონაცემების მიხედვით 31 ადგილს იკავებს

ყველაზე მაღალი ზრდის ტემპი კი ლიდეაში დაფიქსირდა

ყველაზე მაღალი ეკონომიკური ზრდის მქონე ქვეყნები 2018 წელი

ცხრილი 3.1

ქვეყანა	ზრდის ტემპი
1. ლიბია	10.9%
2. ეთიოპია	7.5%
3. კოტ დიუარი	7.4%
4. ბანგლადეში	7.3%
5. ინდოეთი	7.3%
6. რუანდა	7.2%
7. სენეგალი	7.0%
8. კამბოჯა	7.0%
9. ლაოსი	6.8%
10. ჯიბუტი	6.7%

წყარო:forbes.ge/news/4908/saqarTvelo-msofliSi-31e-adjilzea

ქვეყნის გლობალიზებულიობის დონის გასაგებად KOF ინდექსებს იყენებენ ეს ინდექსი მოიცავს ყველა ასპექტს ეკონომიკურსაც, სოციალურსაც და პოლიტიკურსაც ამ ინდექსის მიხედვით რომელიც 2010 წელს გახდა ცნობილი გამოვლინდა 10 ყველაზე გლობალიზებული ქვეყანა ესენია:

1. ბელგია (92,95)
2. ავსტრია (92,51)
3. შვედეთი (91,90)
4. შვეიცარია (90,55)
5. დანია (89,75)
6. ლატვია (89,68)
7. კანადა (88,24)
8. პორტუგალია (87,54)
9. ფინეთი (87,31)
10. უნგრეთი (87,00)

ამ კონკრეტულ რეიტინგში საქართველოს 69 ადგილი უკავია

გლობალიზაციის კოფ ინდექსი 2018 წლის მონაცემები

ცხრილი 3.2

შვეიცარია 91.17	სლოვენია 81.28
ნიდერლანდები 90.97	პოლონეთი 81.2
ბელგია 90.5	მალაიზია 81.14
შვედეთი 89.88	ხორვატია 80.9
გაერთიანებული	ლიტვა 80.84
სამეფო 89.35	საბერძნეთი 80.75
დენმარკი 89.14	ბულგარეთი 80.24
ავსტრია 88.95	ლატვია 79.85
გერმანია 88.17	რომანია 79.36
სურანგეთი 87.2	კორეა 79.23
ფინეთი 86.99	მალტა 78.46
ნორვეგია 86.4	იაპონია 78.37
ესპანეთი 85.3	სერბეთი 78.34

ჩეხეთის რესპუბლიკა85.19	კვიპროსი78.27
უნგრეთი85.13	ახალი ზელანდია77.91
ირლანდია 84.64	ისრაელი77.23
კანადა84.38	ჩილე77.13
ლუქსენბურგი83.73	ცენტრალური აზია74.69
ესტონეთი83.6	უკრაინა74.25
პორტუგალია83.52	საქართველო74.14
სინგაპური83.38	არაბთა გაერთიანებული
სლოვაკეთი	საემირო73.96
რესპუბლიკა82.89	იორდანია73.58
იტალია82.59	კატარი73.49
აშშ82.1	ისლანდია72.91

წყარო: [statista.com/statistics/268168/globalization-index-by-country/](https://www.statista.com/statistics/268168/globalization-index-by-country/)

გლობალიზაციის კოფ ინდექსი ქვეყნებისერთმთლიანობაში ინტეგრაციის ხარისხი გამოსავლენად გამოიყენება.

შეგვძლია თავისუფლად ვთქვათ რომ საქართველოს ურთიერთობა მისი დამოუკიდებლობისთანავე დაიწყო საერთაშორისო ორგანიზაციებთან , და და აქედან მოყოლებული ცდილობდა პრობლემების მოუხედავად რომ გამხდარიყო საერთაშორისო საზოგადოების ნაწილი. იმის დასადგენად თუ როგორ აღწევს საქართველო ამ შედეგს და რა მაჩვენებელი აქვს იყენებენ გლობალიზაციის კოფ ის ინდექს. 2018 წლის გლობალიზაციის კოფ ინდექსის მიხედვით საქართველო არის 44 ადგილას ეს კი ნიშნავს რომ საქართველოს ბევრი აქვს სამუშაო რომ მისი მაჩვენებელი აინიოს და გლობალური თვალაზრისით წინ წავიდეს, ანუ მოხდეს მისი მსოფლიოში ინტეგრაცია.

გლობალიზაციასთან დაკავშირებული კვლევები ცხადყოფს რომ ქვეყნები რომლებიც უშუალოდ ამ პროცესის მონაწილენი არიან მათი კანონმდებლობა უფრო მონესრიგებულია ეკონომიკური ჭრილშიც მკვეთი აღმასვლა აქვთ და ზოგადად განვითარებულობის დონის მიხედვით ბევრად წინ არიან. შესაბამისად გლობალიზაციის პროცესი ხელს უწყობს მათ სწრაფ გათანამედროვეობას.

მნიშვნელოვანია ყოველწლიურად დადგინდეს თუ რომელი ქვეყანა რომელ ადგილზე ეკონომიკური გლობალიზაციის მაჩვენებლის მიხედვით და როგორ ვითარდება ღროსთან ერთად ამით მარტივად დავადგენთ გლობალიზაციის სარგებლიანობას თითოეული ქვეყნისთვის და მის აუცილებლობას, თუ როგორ ებრძვიან ისინი სიღარიბეს და რა ხერხს მიმართავენ მის აღმოსაფხვრელად. თითოეული ქვეყნის მალაითიდან კი ნათლად დავინახავთ თუ რა კუთხით უნდა რეფორმირდეს ქვეყანა.

3.2 განვითარებადი ქვეყნების სავაჭრო ურთიერთობების ფორმირება გლობალიზაციის პირობებში

გლობალიზაციამ თანამედროვე ეკონომიკაზე მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანია საგარეო კავშირების განსაზღვრა ამის შემდეგ ნათლად ჩანს თუ რა ღონისძიებებს ახორციელებს მთავრობა ვაჭრობასთან მიმართებით.

სუსტად განვითარებული ქვეყნებისთვის რომლებიც განვითარების საწყის ეტაპზე არიან როგორც ეკონომიკური ისე პოლიტიკური თუ სოციალური კუთხით საგარეო ვაჭრობა განსაკუთრებულად, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია მისი დაგროვების წყაროა: კაპიტალდაბანდებები, ექსპორტი, სესხები უცხოეთთან კავშირი, თუმცა უნდა აღინიშნოს რომ უმთავრესი მაინც ექსპორტია შემოსავლები საშუალოდ

შეადგენს 75 %-ს, ყველა განვითარებადმა ქვეყნებმა და მათ შორის საქართველომაც ყურადღება უნდა გაამახვილოს უცხოური ინვესტიციების შემოდინებაზე ქვეყანაში.

სავაჭრო პოლიტიკა საქართველოშიასიათდდება :

1. დაბალი გადასახადებით იმპორტზე
2. რაოდენობრივი შეზღუდვების არასებობა
3. თანაბარი დაბეგვრის პირობები
4. ექსპორტზე მკვეთრად გამარტივებული სატარიფო პოლიტიკა

რეგულირებდი ექსპორტ იმპორტი

სავაჭრო რეჟიმი არეგულირებს ქვეყნებს შორის ურთიერთობებს ხელს უწყობს ვაჭრობას ქვეყნებს შორის ან პირიქით შესაძლოა სრულად შეზღუდოს

სავაჭრო რეჟიმის სახეებს განეკუთვნება:

1. ჩვეულებრივი ვაჭრობა
2. უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი
3. თავისუფალი ვაჭრობა
4. განზოგადებული სავაჭრო რეჟიმი

განვითარებად ქვეყნას მკვეთრად უნდა ქონდეს ჩამოყალიბებული რეჟიმი რომელიც ცხადყოფს ეკონომიკურ მდგრადობას და მომავალი წარმატების საწინდარი გახდება აღნიშნული რეჟიმებიდან სასურველი იქნება განვითარებადმა სახელმწიფომ გააუმჯობესოს თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი გგანსაკუთრებით, რადგან ეს თავის მხრივ მოიცავს შეთანხმებას, რომ ქვეყნებმა არ გამოიყენონსაბაჟო ტარიფები ეს ხელს შეუწყობს საექსპორტი პროდუქციის წარმოებასექსპორტის გაუმჯობესებაკი ეკონომიკის გაუმჯობესების საწინდარია.

ასევე მნიშვნელოვანია ჩვეულებრივი ვაჭრობის რეჟიმი ეს კი გულისხმობს უპირატესობებს რომელიც არ გააჩნია ჩვეულებრივ ვაჭრობას ამ რეჟიმის განვითარება რაღრაც დონეზე ნიშნავს უპირეტესობების ჩამოყალიბებას რომელიც ხელს შეუწყობს ქვეყნებს შორის ურთიერთობებს სავაჭრო სფეროში.

საქართველოში როგორც წინა თავებში ავლენენ არის უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი, თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი.

საქართველომ როგორც განვითარებადმა და ეკონომიკურად შედარებით სუსტმა სახელმწიფომ უნდა განავითაროს ის რეჟიმი რომელიც მკვეთრად გააუმჯობესებს ურთიერთობებს საერთაშორისო დონეზე და ექსპორტის ხელშეწყობის საფუძველი იქნება სადაც არ იქნება სპეციალური აკრძალვები და პრეფერენციები არ იქნება მაღალი სატარიფო განაკვეთები და ჩვენგან რაც შეიძლება მეტი საექსპორტო საქონელი გავა ეს კი თავისთავად ქვეყნის ეკონომიკურ კეთილდღეობაზე აისახება.

საქართველო უფრო და უფრო ერთვება საერთო ეკონომიკურ სივრცეში. ეს კი მას აძლევს შანს მკვეთრად შეუწყოს ხელი ეროვნული ეკონომიკის განვითარებას და ასევე აძლევს შესაძლებლობას მსოფლიო ბაზრის გლობალურ რყევებისგან თავი შორს დაიჭიროს. საქართველოსთვის უარყოფითი სავაჭრო ბალანსი უკვე ჩვეულ მოვლენად იქცა მიუხედავად იმისა რომ 2009 წელს ზრდის ტემპი აღინიშნება და ასევე შემდეგ წლებსაც თუმცა ეს არის არამყარი რადგან დაახლოებით 2017 წლის პირველ ნახევარში შედარებით დაბალი იყო მაჩვენებელი ანუ რეალურად არ არის მყარი და მუდმივ ცვალებადობას განიცდის, საქართველოდან ვალუტა ბევრად მეტი გადის ვიდრე შემოდის ეს კი თავის მხრივ არასახარბიელოდ აისახება ქვეყნაზე.

ქვეყანამ პირველ რიგში ხელი უნდა შეუწყოს და განავითაროს მენარმეობა და ეს კი გულისხმობს ექსპორტის გაზრდას, და მოსახლეობის პირობების გაუმჯობესებას.

“სახელმწიფო ყოველთვის დაინტერესებულია იმით, რომ ექსპორტი ჭარბობდეს იმპორტს და, მაშასადამე, სალდო იყოს დადებითი. თუ, სალდო იქნება უარყოფითი, მაშინ სახელმწიფო იძულებულია დახარჯოს საერთაშორისო სავალუტო რეზერვები, რაც განაპირობებს ბალანსის დარღვევას ადგილობრივ ვალუტასა და უცხოურ ვალუტას შორის. ეს კი იწვევს ადგილობრივი ვალუტის

გაუფასურებას. საქართველოს ექსპორტის სტრუქტურაში ჭარბობს ნედლეული და მასალები (შავი და ფერადი ლითონების ჯართი, ძვირფასი ლითონების მადნები კონცენტრატები და ა.შ.), ხოლო იმპორტის სტრუქტურაში უმნიშვნელო ხვედრითი წილითაა წარმოდგენილი ტექნოლოგიები და მანქანა-მონყობილობები. სამწუხაროდ, 0 2000000 4000000 6000000 8000000 10000000 12000000 14000000 16000000 18000000 იმპორტი ქვეყნების მიხედვით (ათასიაშშ \$) 2013 2014 2015 100 საქართველოში შემოდის ბევრი ისეთი პროდუქცია, რომელთა წარმოება საქართველოსაც შეუძლია. ⁵ საქართველოსში საკმაოდ ბევრია ისეთი პროდუქცია რომელითაც შეგვიძლია ექსპორტი გავაუმჯობესოთ, და სავაჭრო ურთიერთობებიც დავარეგულიროთ გავაღრმაოთ, რადგან გლობალიზაციაც თავისმხრივ გვეხმარება ამაში და ხელს გვიწყობს, თვითონ გლობალიზაციაც ამისკენაა მიმართული, რომ დაეხმაროს სახელმწიფოებს ურთიერთობებში, პარტნიორობაში, სწორედ ამიტომაც რომ გლობალიზაციას უნდა ერთ სივრცეში მოაქციოს სრულიად მსფოლიო, ამიტომაც სახელმწიფოებს ერთმანეთთან აახლოებს ეს კი გარკვეულწილად იმის მანიშებელია რომ ამ ურთიერთობებით ქვეყანამ სარგებელი მიიღოს და ექსპორტმა სულ უფრო და უფრო მოიმატოს წინ წავიდეს ეს კი გულისხმობს ეკონომიკის გაძლიერებას და ქვეყნის ფეხზე დაყენებას.

განვითარებადი ქვეყნებისთვის საგარეო ვაჭრობა ასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, აღნიშნული რეჟიმებიდან განვითარებადმა ქვეყნებმა სასურველია გააუმჯობესონ რეჟიმი რომელიც საერთაშორისი თვალსაზრისით მკვეთრად გააუმჯობესებს მდგომარეობას, ურთიერთობებს და ექსპორტს შეუწყობს ხელს.

5

ბეჟანიძენ. (2017). ეროვნული ეკონომიკის განვითარების ტენდენციები და გლობალიზაციის გამონწვევები. ბათუმი.

დასკვნა

ბოლო პერიოდში გლობალიზაცია მეტად აქტუალური გახდა მსოფლიო მასშტაბით დღევანდელი გადმოსახედიდან შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ გლობალიზაცია მიუხედავად მთელი რიგი დადებითი თვისებებისა და მისიგარდაუალობისა ჯერ კიდევ აშინებთ ქვეყნებს, თუმცა მის დადებით მხარეებს მეტ ნაკლებად მაინც ითავისებენ.

აღსანიშნავია რომ მოვლენა რომელიც 20-ე საუკუნეში აღმოცენდა და კაცობრიობის განვითარებასთან ერთად ფეხს იკიდებს მთელი მსოფლიოში დადებითი დღე წარმატებული ხდება , მართალია მრავალი მოსაზრება არსებობს ამ პროცესთან დაკავშირებით და ერთმანეთს უპირისპირდებიან კიდევ მის დადებით და უარყოფით შედეგებთან დაკავშირებით, თუმცა ნათლად იკვეთება მისი საჭიროება და განსაკუთრებით კი განვითარებადი ქვეყნებისათვის რომელთა ეკონომიკა არამდგარადია და მუდმივ სტაგნაციას განიზღვის

თანამედროვეობასთან ერთად ვითარდებით, როგორც ქვეყნები ასევე ჩვენ ადამიანებს და უფრო მეტს და მეტს მოვითხოვთ სამყაროსგან ყველა სფეროში განსაკუთრებით კი კომუნიკაციების სფეროში კომუნიკაციების განვითარება კი გლობალიზაციის ეპოქაში უმთვრესია. მნიშვნელოვანია ყოველწლიურად დადგინდეს თუ რომელი ქვეყანა რომელ ადგილზე ეკონომიკური გლობალიზაციის მაჩვენებლის მიხედვით და როგორ ვითარდება დროსთან ერთად, ამით მარტივად დავადგენთ გლობალიზაციის სარგებლიანობას თითოეული ქვეყნისთვის და მის აუცილებლობას .

საქართველოსთვის მნიშვნელოვანია ექსპორტის განვითარება და წახალისება , რადგან ქვეყნის ეკონომიკა ამით უფრო განვითარდება და წინ წავა. ასევე გასათვალისწინებელია საქართველოს გეოპოლიტიკური მდებარეობა ის ხელაყრელია ქვეყნისთვის ამის საშუალებით საქართველომ უნდა გააღრმავოს სვაჭრო ურთიერთობები, უცხო ქვეყნებთან ეს თავის მხრივ ეკონომიკის გაძლიერების საწინდარია.

საქართველომ უნდა გააღრმავოს სვაჭრო ურთიერთობები, უცხო ქვეყნებთან ეს თავის მხრივ ეკონომიკის გაძლიერების საწინდარია მნიშვნელოვანია ის ფაქტი რომ საქართველოს ამისათვის საკმაოდ შესაძლებლობები გააჩნია ასევე გასათვალისწინებელია მისი გეოპოლიტიკური მდგომარეობა .

საქართველომ როგორც განვითარებადმა და ეკონომიკურად შედარებით სუსტმა სახელმწიფომ უნდა განავითაროს ის რეჟიმი რომელიც მკვეთრად გააუმჯობესებს ურთიერთობებს საერთაშორისო დონეზე და ექსპორტის ხელშეწყობის საფუძველი იქნება სადაც არ იქნება სპეციალური აკრძალვები და

პრეფერენციები არ იქნება მაღალი სატარიფო განაკვეთები და ჩვენგან რაც შეიძლება მეტი საექსპორტო საქონელი გავა ეს კი თავისთავად ქვეყნის ეკონომიკურ კეთილდღეობაზე აისახება.

რასაკვირველია მისი უარყოფითი მხარეები, რომელბაც შესაძლოა სავალალო შედეგამდე მიგვიყვანოს არ უნდა უგულებელყოთ, არ უნდა მოვსპოთ და გავანადგუროთ ჩვენში ეროვნულობა, ჩვენთვის დამახასიათებელი ნიშან თვისებები და ერთიან მსოფლიოში არ უნდა გავერთიანდეთ ჩვენი კულტურის დაკარგვით, რადგან ეს არის რაც ოდითგან მოგვდგამს და გამოგვყოფს სხვა კულტურისაგან.

განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება გვაჩვენებს თუ რა გზა გაიარეს და საიდან სად ავდნენ როგორ დააღწიეს თავი კრიზის რომელმაც გამოიწვია ინფლაცია , უმუშევრობა თუმცა მიუხედავად ამდენი ნეგატივისა ისინი დღეს განვითარებული ქვეყნები გახლავთ, კრისისიზე საუბრისას აუცილებელია გავიხსენოთ ამერიკის კრიზისი რომელიც მსოფლიოში დიდი დეპრესიის სახელითაა ცნობილი, თუმცა გლობალიზაციასთან და თანამედროვეობასთან ერთად ეკონომიკაც და ქვეყნის ყველა ასპექტიც განავითარებს , ჩვენ უნდა ვისწავლოთ თუ რას უნდა მივდიოთ და რა უნდა დავნერგოთ სუსტ ქვეყნებში თუნდაც ისეთში როგორიც საქართველოა .

რასაკვირველია ანტიგლობალისტებიც საკმაოდ გვყავს და მათი აზრით გლობალიზაცია ქვეყნისთვის მეტად საზიანია ისინი როგორც უკვე ავლნიშნეთ თვლიან რომ გლობალიზაცია მაღალგანვითარებულ სახელმწიფოს განსაზღვრავს და მასთან არის უშუალო კავშირში სხვა შედარებით სუსტი კი მათ დაქვემდებარებაში არიან და ამიტ ძლიერი ქვეყნები იგებენ, ასევე თვლიან რომ გლობალიზაციასთან ერთად სულ უფრო და უფრო იზრდება მიგრაცია, ასევე გაქალაქიანების პროცესი და მრავალი რამ რაც მათი აზრით არ არის მაინცდამაინც სახარბიელო.

ჩვენ ვცხოვრობთ გლობალიზაციის ეპოქაში , სურვილის მიუხედავად მას თან მივყავართ ერთგვარ ჯაჭვში გვაბამს და ჩვენ უნდა მოვერგოთ , უნდა გავითავისოთ და გავანალიზოთ რა კუთხით წასვლა სჭობს რომ არ ჩამოვრჩეთ მსოფლიო განვითარებას.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ბეჟანიძენ,ეროვნული ეკონომიკის განვითარების ტენდენციები და გლობალიზაციის გამოწვევები, სადისერტაციო ნაშრომი ბათუმი 2017

2. ჩადუნელი ნ, ბიზნესის როლი მსოფლიო ეკონომიკის გლობალიზაციაში, სადისერტაციო ნაშრომი, თბ2013
3. ასათიანი რ, გლობალიზაციაა ეკონომიკური ეორია დასაქართველო თბილისი. გამომცემლობა სიახლეთბ2010
4. ბიძინაშვილი, თ ვტორეფერატი, საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის ამაღლების გზები მსოფლიომეურნეობრივი კავშირების გლობალიზაციის პირობებში თბ 2016
5. ბიძინაშვილი, თ ვტორეფერატი, საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის ამაღლების გზები მსოფლიომეურნეობრივი კავშირების გლობალიზაციის პირობებში თბ 2016
6. ეთერია ე, გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური განვითარება, თბ.,2008
7. ოქროპირიძე, ა. ოქროპირიძე, დ., ვადაჭკორია, მ., საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობები, თბ., 2009
8. პავლიაშვილი ს, გლობალიზაციის თანამედროვე ტენდენციები , გლობალიზაცია და მეცნიერების აქტუალური პრობლემები 21-ე საუკუნეში, მეცნიერება და ცხოვრება N1 თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი, თბილისი 2013 წელი
9. შენგელია, თ. გლობალური ბიზნესი , თბილისი გამომც . უნივერსალი 2013
10. ჩადუნელი ნ, სადისერტაციო ნაშრომი ბიზნესის როლი მსოფლიო ეკონომიკის გლობალიზაციაში თბ2013
11. ცეცხლაძე კ, ანტიგლობალისტური მოძრაობა მსოფლიოში თბ.,2017
12. ჭითანავა ნ, საქართველოს ეკონომიკის გამონვევები და სტრატეგია თბ.2018
13. ჭითანავა ნ., გლობალიზაცია და საქართველოს სოციალურ ეკონომიკური ანვითარების პრობლემები, თბ.,2010
14. Caruana, A. Chircop,s.The Dark Side of Globalization and Liberalization: Helplessness, Alienation and Ethnocentrism Among Small Business Owners and Managers. 2001, Vol. 9 Issue 4, p63. 12p. 3 Charts.

15. Brown, P, Lauder, h., Globalization, International Education, and the Formation of a Transnational Class? Sep2009, Vol. 108 Issue 2, p130-147. 18p.

<http://www.economy.ge/?page=ecopolitic&s=12>(12/04/2019)

<https://www.geostat.ge/ka>(25/04/2019)

<https://www.statista.com/statistics/268168/globalization-index-by-country/>
(05/05/2019)

<https://chalapec.wordpress.com/category/%>(20/05 /2019)

<https://forbes.ge/news/1893/ekonomikuri-globalizaciis-msofliio-indeqsi>(01/06/2019)